

Pla d'emergència del centre docent

Elaboració del pla

Amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya

fundación
MAPFRE

La definició, orientació i aprovació del *Pla d'emergència del centre docent* han estat orientades i impulsades per la Comissió de Seguretat en Centres Docents per a situacions d'emergència o greu risc, creada pel Decret 273/1993 i formada per representants dels Departaments d'Ensenyament, Governació, Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya, de les administracions locals i de la Delegació del Govern a Catalunya.

L'elaboració del document ha estat realitzada per un grup de treball integrat per tècnics de la Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil i del Departament d'Ensenyament, i amb la col·laboració del Servei de Prevenció i Extinció d'Incendis i de Salvaments de l'Ajuntament de Barcelona.

El document va ser informat favorablement per la Comissió de Protecció Civil de Catalunya, el 16 de desembre de 1996.

Agraïm la col·laboració de "Fundación Mapfre" que ha fet possible l'edició d'aquest document.

© Generalitat de Catalunya

Edició:

Departament d'Ensenyament

Disseny gràfic:

Promoció i Desenvolupament d'Idees - PDI - S.L.

1a edició:

setembre de 1998

Tiratge:

6.000 exemplars

Índex

Presentació	5
Introducció	7
El pla d'emergència. Què és?	8
Indicacions sobre l'ús del pla	9
Com és l'escola?	11
Situació en l'entorn	13
Característiques de cada edifici	14
Què pot passar? Identificació dels riscos	19
Plànols d'emplaçament i d'edificis per planta	23
Directori de telèfons que cal tenir en compte	29
Com ens organitzarem en cas d'emergència?	33
Què farem? Evacuar el centre	35
Què farem? Confinar-nos	39
Com ens organitzarem?	42
Com farem que el pla sigui eficaç	47
Per què són necessaris els simulacres	48
Simulacres d'evacuació del centre	49
Simulacres de confinament	50
Resultats del simulacre. Informe	51
Manteniment i actualització del pla	53
Manteniment de les instal·lacions	54

Presentació

Una de les exigències principals que els ciutadans formulen als governants és la seguretat pública, entesa en un sentit ampli, i connectada amb una exigència de més abast, la qualitat de vida.

L'evolució d'aquest concepte dins de la societat moderna ha comportat també una adequació del paper que correspon a les institucions públiques, i és en aquest camí que la Llei de protecció civil de Catalunya dóna les directrius per organitzar la seguretat global del nostre país.

És per això que la Generalitat de Catalunya ha potenciat, dins del marc d'aquesta Llei, la redacció del document que us presentem, *Pla d'emergència del centre docent*, una eina que es posa al servei del món escolar perquè sàpiga donar resposta a situacions de risc. El pla recull totes les actuacions que han de dur a terme els professors/es, els alumnes i el personal de serveis davant d'una emergència, tot fent èmfasi en la col·laboració de tots els implicats, tant del centre docent com de les administracions públiques i dels serveis de protecció.

L'aplicació d'aquest pla persegueix una triple finalitat. D'una banda, garantir al màxim possible la seguretat dels usuaris del centre docent; de l'altra, potenciar la coordinació amb els diferents plans d'emergència territorials i especials, i, finalment, fomentar una educació que permeti als nostres infants i joves l'adquisició d'uns hàbits preventius i d'autoprotecció per incorporar-los al seu haver personal. Sens dubte, això revertirà, en el nostre avenç col·lectiu, cap a una societat civil més preparada.

La Generalitat de Catalunya, a través del Departament d'Ensenyament i del Departament de Governació, i amb la col·laboració de les administracions locals, vol que aquest pla arribi arreu del país per contribuir a assolir aquests objectius i vetllarà perquè es compleixi.

Josep-Xavier Hernández Moreno
Conseller d'Ensenyament

Xavier Pomés i Abella
Conseller de Governació

Introducció

En els centres docents, els professors/es i els alumnes hi passen moltes hores del dia. Els centres docents, com altres edificis, estan sotmesos a uns riscos, que poden venir de dins de l'edifici (el cas d'un incendi) o de fora (casos de contaminació, inundació...).

La carpeta que us presentem va dirigida a centres docents d'ensenyament infantil, primari i secundari. La seva finalitat és facilitar la redacció del pla d'emergència del centre, de manera que qualsevol professor/a el pugui elaborar.

L'objectiu del document és que els centres docents disposin d'una eina per vetllar per la seguretat i la protecció de tot el col·lectiu. Però perquè aquest objectiu s'acompleixi, hi ha de participar tothom; un cop elaborat el document, l'hem de donar a conèixer als alumnes, als professors/es i a la resta de personal del centre, perquè tothom sàpiga les seves funcions i responsabilitats i les actuacions a seguir en cas d'emergència.

El pla d'emergència. Què és?

El pla d'emergència és un document que recull les actuacions que s'han de seguir davant d'una emergència, amb la finalitat de reduir la improvisació en cas que es produís qualsevol accident.

Un pla d'emergència, com a mínim, ha de donar resposta a les preguntes següents:

Què pot passar?

El pla d'emergència ha d'analitzar el risc existent en el centre docent i el seu entorn, per a prevenir-lo.

Què cal fer i com cal fer-ho?

El pla d'emergència ha de determinar quan cal evacuar el centre i quan cal confinar-s'hi, i com s'ha de dur a terme l'evacuació o el confinament.

Com cal organitzar-se?

El pla d'emergència ha d'establir què faran el director/a del centre, els professors/es, els alumnes i el personal no docent.

L'objectiu del pla d'emergència és, bàsicament, protegir els alumnes i el personal del centre.

Indicacions sobre l'ús del pla

El pla d'emergència es presenta en una carpeta que conté:

- Una guia, en dos volums, amb explicacions, aclariments i informació addicional per a facilitar l'elaboració del pla.

Volum I: Elaboració del pla.

Volum II: Consells a tenir en compte.

- Les fitxes que us permetran elaborar el vostre "Pla d'emergència".

- Podeu consultar-les i imprimir-les a l'adreça Internet:

<http://www.gencat.es/ense>

- Al llarg del manual, hi trobareu una sèrie de símbols i anotacions que us facilitaran la redacció del pla d'emergència:

Grafieu i/o anoteu sobre el plànol.

Els requadres que apareixen en fons vermell són un espai reservat per a l'Ajuntament o el Parc de Bombers, que els hauran d'omplir.

Consells que cal recordar en cas d'emergència.

Aclariments o informació addicional de determinats aspectes que us poden ajudar a realitzar el pla.

- Per tal de garantir l'eficàcia del pla, cada any caldrà actualitzar-lo.

- Algunes informacions que conté el pla són d'interès per al Parc de Bombers i per a l'Ajuntament, concretament:

Parc de Bombers: plànols i fitxa 1.

Ajuntament: plànols i fitxes 1 i 26.

Departament d'Ensenyament: fitxa 29.

Trameteu aquesta informació al Parc de Bombers de la vostra zona i al vostre Ajuntament.

- En el cas que un centre no disposi de plànols, se'n poden fer croquis. El que interessa és tenir un dibuix o croquis de totes les instal·lacions del centre (aules, cuina, taller, etc.). En la carpeta hi ha una bossa de plàstic que us permetrà guardar-hi els plànols. Es recomana que els plànols siguin de mida A3 per a facilitar-ne l'ús.

- El pla conté una fitxa amb els principals telèfons dels serveis d'emergència i el model d'avís als bombers, aquesta fitxa cal que la tingueu en un lloc visible, al costat del telèfon.

- El pla està pensat per a centres docents, que poden estar formats per diversos edificis, però emplaçats en una mateixa adreça o direcció.

- De tota manera, si teniu cap dubte, dirigiu-vos a l'Ajuntament o al Parc de Bombers corresponent perquè us informin.

Com és l'escola

- Situació en l'entorn
- Característiques de cada edifici
- Què pot passar? Identificació dels riscos
- Plànols d'emplaçament i d'edifici per planta

$$x = \frac{1}{2}$$

Conèixer l'escola i el seu entorn és imprescindible per a valorar els riscos amb què ens podem trobar i, així, respondre la primera pregunta del pla d'emergència:

Què pot passar?

Identificació del centre docent

Completeu-ho

Nom del centre _____

Codi _____ Nivells educatius _____

Carrer _____

Població _____

Telèfon _____ Fax _____

Nombre d'alumnes total _____ Curs _____ Nombre d'edificis total _____

El centre, es troba en un nucli urbà? Sí No

És un edifici aïllat? Sí No

L'ús de l'edifici és compartit? Sí No

Si l'edifici és compartit, amb què? Comerços Habitatges Oficines

Altres: _____

Carrers o vies per on es pot accedir al centre

Anoteu-ne el nom i completeu les dades

Els carrers són prou amples perquè hi passin els vehicles dels bombers, les ambulàncies, etc.?

Sí No

Amplada de la calçada/es (en metres) _____

És un carrer de doble sentit? Sí No

Equipament de seguretat a l'exterior del centre

Hi ha hidrants col·locats a la via pública? Sí No

Si n'hi ha, com són?

 de pericó

 de columna

Indiqueu el diàmetre de l'hidrant:

80 100 150

Característiques de cada edifici

Completeu les dades per a cada edifici del centre docent

		Edifici 1	Edifici 2	Edifici 3
Nom ⁽¹⁾				
Superfície construïda aproximada (en m ²) ⁽²⁾				
Estructura ⁽³⁾	Metàl·lica	☐	☐	☐
	De formigó	☐	☐	☐
	D'obra	☐	☐	☐
	Altres	☐	☐	☐
Nombre de plantes ⁽⁴⁾				

		Edifici 4	Edifici 5	Edifici 6
Nom				
Superfície construïda aproximada (en m ²) ⁽²⁾				
Estructura ⁽³⁾	Metàl·lica	☐	☐	☐
	De formigó	☐	☐	☐
	D'obra	☐	☐	☐
	Altres	☐	☐	☐
Nombre de plantes ⁽⁴⁾				

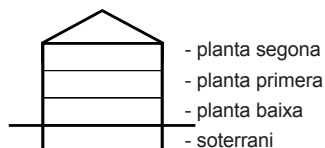
Observacions

⁽¹⁾ Si els edificis tenen un nom (ex.: edifici preescolar, edifici primària, edifici cargol...) es pot anotar per a identificar-lo.

⁽²⁾ La superfície construïda no comprèn els patis ni altres zones descobertes.

⁽³⁾ Si no sabeu quin tipus d'estructura té l'edifici demaneu assessorament a l'Ajuntament.

⁽⁴⁾ Per a anotar el nombre de plantes, cal comptar-les totes, com en l'exemple següent:
 Nombre de plantes: soterrani / planta baixa / planta primera / planta segona.

Planta baixa

Completeu les dades (no us descuideu el nom o la numeració de l'edifici)

Edifici

Nom

Activitats

Nombre d'aules i altres espais del centre ⁽¹⁾

Núm.	Nom	Núm.	Nom
<input type="text"/>		<input type="text"/>	
<input type="text"/>		<input type="text"/>	
<input type="text"/>		<input type="text"/>	

Ocupació màxima de la planta

Alumnes + personal docent + personal no docent = Total aproximat

Vies d'evacuació. Sortides a l'exterior ⁽²⁾

Nombre

Amplades

Són alternatives? ⁽³⁾ Sí No

Són practicables? ⁽⁴⁾ Sí No

Són senyalitzades? Sí No

En quin sentit s'obren les portes? Cap enfora Cap endins

Mitjans que teniu per a protegir-vos

☐ Enllumenat d'emergència 	☐ Detectors automàtics d'incendis
☐ Senyalització 	☐ Boques d'incendis equipades
☐ Extintors d'incendis manuals 	☐ Sistema fix d'extinció
☐ Polsadors d'alarma 	☐ Avisador d'alarma

⁽¹⁾ Cal anotar les activitats que hi ha a cada planta: aules, laboratoris, biblioteques, tallers, cuines, menjadors, despatxos, magatzems de material, calderes, quadre elèctric i quadre d'instal·lació de gas, entre altres.

⁽²⁾ Les vies d'evacuació són vies d'accés habituals o no (escales i sortides d'emergència) que, en cas d'emergència, fan possible el desplaçament dels alumnes i del personal del centre fins a un espai exterior segur (el punt de concentració). Els ascensors no es consideren vies d'evacuació.

⁽³⁾ En cas de més d'una sortida, és important saber si hi ha alternativa de sortida, perquè des de qualsevol punt sempre hi hagi més d'una sortida.

⁽⁴⁾ Una sortida es considera practicable si el sistema d'obertura de la porta és fàcil de fer servir i es pot obrir des del mateix lloc, i no hi ha obstacles que impedeixin el pas.

Planta núm.

Completeu les dades (no us descuideu el nom o la numeració de l'edifici)

Edifici

Nom

Activitats

Nombre d'aules i altres espais del centre ⁽¹⁾

Núm.	Nom	Núm.	Nom
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Ocupació màxima de la planta

Alumnes + personal docent + personal no docent = Total aproximat

Vies d'evacuació ⁽²⁾

Escales (o sortides a l'exterior)

Nombre

Amplades	☐	☐	☐
	☐	☐	☐

Són alternatives? ⁽³⁾ Sí No

Són practicables? ⁽⁴⁾ Sí No

Són senyalitzades? Sí No

Hi ha sortides directes a l'exterior? Sí No Nombre

Mitjans que teniu per a protegir-vos

☐ Enllumenat d'emergència 	☐ Detectors automàtics d'incendis
☐ Senyalització 	☐ Boques d'incendis equipades
☐ Extintors d'incendis manuals 	☐ Sistema fix d'extinció
☐ Polsadors d'alarma 	☐ Avisador d'alarma

⁽¹⁾ Cal anotar les activitats que hi ha a cada planta: aules, laboratoris, biblioteques, tallers, cuines, menjadors, despatxos, magatzems de material, calderes, quadre elèctric i quadre d'instal·lació de gas, entre altres.

⁽²⁾ Les vies d'evacuació són vies d'accés habituals o no (escales i sortides d'emergència) que, en cas d'emergència, fan possible el desplaçament dels alumnes i del personal del centre fins a un espai exterior segur (el punt de concentració). Els ascensors no es consideren vies d'evacuació.

⁽³⁾ En cas de més d'una sortida, és important saber si hi ha alternativa de sortida, perquè des de qualsevol punt sempre hi hagi més d'una sortida.

⁽⁴⁾ Una sortida es considera practicable si el sistema d'obertura de la porta és fàcil de fer servir i es pot obrir des del mateix lloc, i no hi ha obstacles que impedeixin el pas.

Planta núm.

Completeu les dades (no us descuideu el nom o la numeració de l'edifici)

Edifici

Nom

Activitats

Nombre d'aules i altres espais del centre ⁽¹⁾

Núm.	Nom	Núm.	Nom
<input type="text"/>		<input type="text"/>	
<input type="text"/>		<input type="text"/>	
<input type="text"/>		<input type="text"/>	

Ocupació màxima de la planta

Alumnes + personal docent + personal no docent = Total aproximat

Vies d'evacuació ⁽²⁾

Escales (o sortides a l'exterior)

Nombre

Amplades

Són alternatives? ⁽³⁾ Sí No

Són practicables? ⁽⁴⁾ Sí No

Són senyalitzades? Sí No

Hi ha sortides directes a l'exterior? Sí No Nombre

Mitjans que teniu per a protegir-vos

☐ Enllumenat d'emergència 	☐ Detectors automàtics d'incendis
☐ Senyalització 	☐ Boques d'incendis equipades
☐ Extintors d'incendis manuals 	☐ Sistema fix d'extinció
☐ Polsadors d'alarma 	☐ Avisador d'alarma

⁽¹⁾ Cal anotar les activitats que hi ha a cada planta: aules, laboratoris, biblioteques, tallers, cuines, menjadors, despatxos, magatzems de material, calderes, quadre elèctric i quadre d'instal·lació de gas, entre altres.

⁽²⁾ Les vies d'evacuació són vies d'accés habituals o no (escales i sortides d'emergència) que, en cas d'emergència, fan possible el desplaçament dels alumnes i del personal del centre fins a un espai exterior segur (el punt de concentració). Els ascensors no es consideren vies d'evacuació.

⁽³⁾ En cas de més d'una sortida, és important saber si hi ha alternativa de sortida, perquè des de qualsevol punt sempre hi hagi més d'una sortida.

⁽⁴⁾ Una sortida es considera practicable si el sistema d'obertura de la porta és fàcil de fer servir i es pot obrir des del mateix lloc, i no hi ha obstacles que impedeixin el pas.

Soterrani

Completeu les dades (no us descuideu el nom o la numeració de l'edifici)

Edifici

Nom

Activitats

Nombre d'aules i altres espais del centre ⁽¹⁾

Núm.	Nom	Núm.	Nom
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Ocupació màxima de la planta

Alumnes + personal docent + personal no docent = Total aproximat

Vies d'evacuació ⁽²⁾

Escales (o sortides a l'exterior)

Nombre

Amplades	☐	☐	☐
	☐	☐	☐

Són alternatives? ⁽³⁾ Sí No

Són practicables? ⁽⁴⁾ Sí No

Són senyalitzades? Sí No

Hi ha sortides directes a l'exterior? Sí No Nombre

Mitjans que teniu per a protegir-vos

☐ Enllumenat d'emergència 	☐ Detectors automàtics d'incendis
☐ Senyalització 	☐ Boques d'incendis equipades
☐ Extintors d'incendis manuals 	☐ Sistema fix d'extinció
☐ Polsadors d'alarma 	☐ Avisador d'alarma

⁽¹⁾ Cal anotar les activitats que hi ha a cada planta: aules, laboratoris, biblioteques, tallers, cuines, menjadors, despatxos, magatzems de material, calderes, quadre elèctric i quadre d'instal·lació de gas, entre altres.

⁽²⁾ Les vies d'evacuació són vies d'accés habituals o no (escales i sortides d'emergència) que, en cas d'emergència, fan possible el desplaçament dels alumnes i del personal del centre fins a un espai exterior segur (el punt de concentració). Els ascensors no es consideren vies d'evacuació.

⁽³⁾ En cas de més d'una sortida, és important saber si hi ha alternativa de sortida, perquè des de qualsevol punt sempre hi hagi més d'una sortida.

⁽⁴⁾ Una sortida es considera practicable si el sistema d'obertura de la porta és fàcil de fer servir i es pot obrir des del mateix lloc, i no hi ha obstacles que impedeixin el pas.

Riscos interiors (depenen de les instal·lacions del centre) ⁽¹⁾

Marqueu les opcions corresponents amb una creu

Incendis i explosions

Risc alt

Senyaleu si hi ha aquestes instal·lacions al centre

Instal·lacions i aparells elèctrics

Estan sectoritzats? ⁽²⁾ Sí No

Calderes. Senyaleu el tipus de combustible que s'hi utilitza:

gas propà gas butà gas natural

gasoil Un altre. Anoteu-lo:

Estan sectoritzades? Sí No

Dipòsits de combustible o productes perillosos (tòxics o inflamables)

Tipus de combustible: gas propà gas butà gas natural

gasoil Altres. Anoteu-los:

Estan sectoritzats? Sí No

Tallers i laboratoris ⁽³⁾

S'hi utilitzen productes inflamables o fàcilment combustibles? Sí No

Quins productes?

Estan sectoritzats? Sí No

Altres: locals tècnics, tallers de manteniment, etc.

Anoteu-los

Estan sectoritzats? Sí No

⁽¹⁾ Els locals i les zones de risc especial es classifiquen en tres tipus: risc alt, risc mitjà i risc baix. En el pla hi figura una classificació orientativa, d'acord amb la normativa vigent.

⁽²⁾ Sectorització: espai que queda separat d'altres espais mitjançant elements delimitadors, resistent al foc, que permeten aïllar-lo del fum i del foc durant un temps determinat en cas d'incendi (parets, portes i vidres especials resistent al foc, etc.).

⁽³⁾ En alguns centres de formació professional hi ha tallers i laboratoris on el risc pot ser alt arran de la quantitat i el grau de perillositat dels productes utilitzats, així com el tipus de processos que s'hi realitzin. Consulteu la fitxa Què farem en cada cas? Seguretat a les instal·lacions, per saber quines precaucions s'han de prendre en les instal·lacions del centre on hi pot haver més risc d'incendi.

Riscos interiors

Marqueu les opcions corresponents amb una creu

Incendis i explosions

Risc mitjà

Senyaleu si hi ha aquestes instal·lacions al centre

Cuines. Senyaleu el tipus de combustible que s'hi utilitza:

gas propà gas butà gas natural

gasoil Un altre. Anoteu-lo:

Estan sectoritzades? Sí No

Altres:

Estan sectoritzades? Sí No

Risc baix

Laboratoris Tallers Sala d'ordinadors

Altres:

Estan sectoritzades? Sí No

Riscos sanitaris

Riscos associats amb la salut dels alumnes

Intoxicació per via oral

Convulsió. Atac epilèptic

Cremada

Electrocució

Ennuegament

Hemorràgia greu

Inconsciència

Ofegament per immersió

Traumatisme greu

Riscos exteriors (depenen de la situació del centre)

Indiqueu si hi ha aquests riscos al centre

Hi ha risc d'inundacions?

El risc d'inundacions depèn de la zona on sigui l'escola i de la seva situació.

L'època de màxim risc, a Catalunya, és la tardor.

Sí No

Hi ha risc de nevades i glaçades?

El risc de nevades és elevat sobretot a les zones de muntanya. De tota manera, on les nevades i glaçades poden provocar més problemes és al litoral, a zones no preparades per a la neu.

Sí No

Hi ha risc de terratrèmols?

A Catalunya el risc de terratrèmols és baix. Les comarques amb més risc de patir terratrèmols són el Ripollès i la Garrotxa.

Sí No

Hi ha risc de tempestes i ventades?

En les tempestes, els llamps i els vendavals són el que pot provocar més danys.

Les ventades més fortes es produeixen a l'Alt Empordà i al Baix Ebre.

Sí No

Hi ha risc d'incendis forestals?

Si és a prop d'una massa forestal.

Sí No

Hi ha risc d'accident químic?⁽¹⁾

El risc depèn de les instal·lacions properes al centre que hi hagi. Per a valorar aquest risc, responeu primer les següents preguntes.

El centre és a prop d'alguna d'aquestes instal·lacions?

Gasolinera Sí Distància aproximada: No

Indústria química Sí Distància aproximada: No

Magatzem de productes tòxics

Sí Distància aproximada: No

Carretera principal, autopista o autovia per on circulen vehicles amb mercaderies perilloses

Sí Distància aproximada: No

Hi ha risc d'accident nuclear?⁽¹⁾

El risc depèn de la proximitat del centre a una central nuclear.

El centre és a prop d'alguna central nuclear?

Sí Distància aproximada: No

⁽¹⁾ Les indústries químiques i les centrals nuclears tenen plans d'emergència especials. Si el centre és a prop d'alguna indústria química o una central nuclear, demaneu informació a l'Ajuntament per a confirmar si sou en la zona de risc.

Fitxa d'incidents del centre

La fitxa servirà per a valorar els punts febles del centre

Exemple

Data	Hora	Lloc	Tipus d'incident i explicació	Aspectes remarcables
1/3/1996	12.00	Pati	Un nen cau i es trenca el braç	La causa és la mala col·locació d'una llosa

Anoteu els incidents que es produeixin

Data	Hora	Lloc	Tipus d'incident	Aspectes remarcables

Plànols

Els plànols són un dels elements més importants del pla d'emergència, ja que proporcionen de manera ràpida una visió del centre, de les seves vies d'evacuació i el seu sentit, de la ubicació dels mitjans d'extinció. Per tant, heu d'elaborar-los atentament i heu de procurar que tot el professorat es familiaritzi amb l'ús d'aquests plànols i que els coneguin.

Què s'hi ha de dibuixar o pintar?

Plànols d'emplaçament del centre

Hauran de contenir:

- Nom dels carrers.
- Amplades dels carrers (si teniu qualsevol dubte consulteu-ho a l'Ajuntament).
- Ubicació d'hidrants (si teniu qualsevol dubte consulteu-ho al Parc de Bombers).
- Punt de concentració.
- Sortides a l'exterior (de l'edifici al punt de concentració).
- Vies d'accés dels bombers o/i ajuts externs.

SÍMBOLS	SIGNIFICAT
	Punt de concentració
	Amplades de carrer (calçada)
	Sentit dels carrers
	Hidrant de columna
	Hidrant de pericó

La simbologia emprada és l'establerta segons la normativa vigent (UNE 23-032-83). No obstant, hi ha centres escolars que tenen un altre tipus de simbologia, la qual es pot mantenir. Ara bé, en cas d'adquisició d'una nova simbologia, es recomana utilitzar la que la normativa vigent estableix.

Plànols de plantes ⁽¹⁾

Hauran de contenir

- Situació de les zones de risc: risc alt, mitjà i baix.
- Les vies d'evacuació i el sentit de l'evacuació.
- Els mitjans de protecció contra incendis.

Cal indicar la funció de cada espai: aula, cuina, despatx...

Cal marcar amb color els espais amb risc d'incendi.

A la planta baixa, a més, caldrà indicar-hi les sortides de l'edifici.

Tot seguit us indiquem la senyalització que s'utilitza en el plànol amb la seva equivalència de senyalització a l'edifici:

SÍMBOLS PLÀNOL	SÍMBOLS EDIFICI	SIGNIFICAT
		Risc alt
		Risc mitjà
		Risc baix
		Via d'evacuació (sentit d'evacuació)
		Extintor d'incendis
		Enllumenat d'emergència
		Polsador d'alarma
		Boca d'incendis equipada (BIE)
		Avisador d'alarma
		Detectors d'incendis
		Sistema fix d'extinció

Remarquem, també, el significat d'aquests dos senyals de vies d'evacuació que es troben a l'edifici.

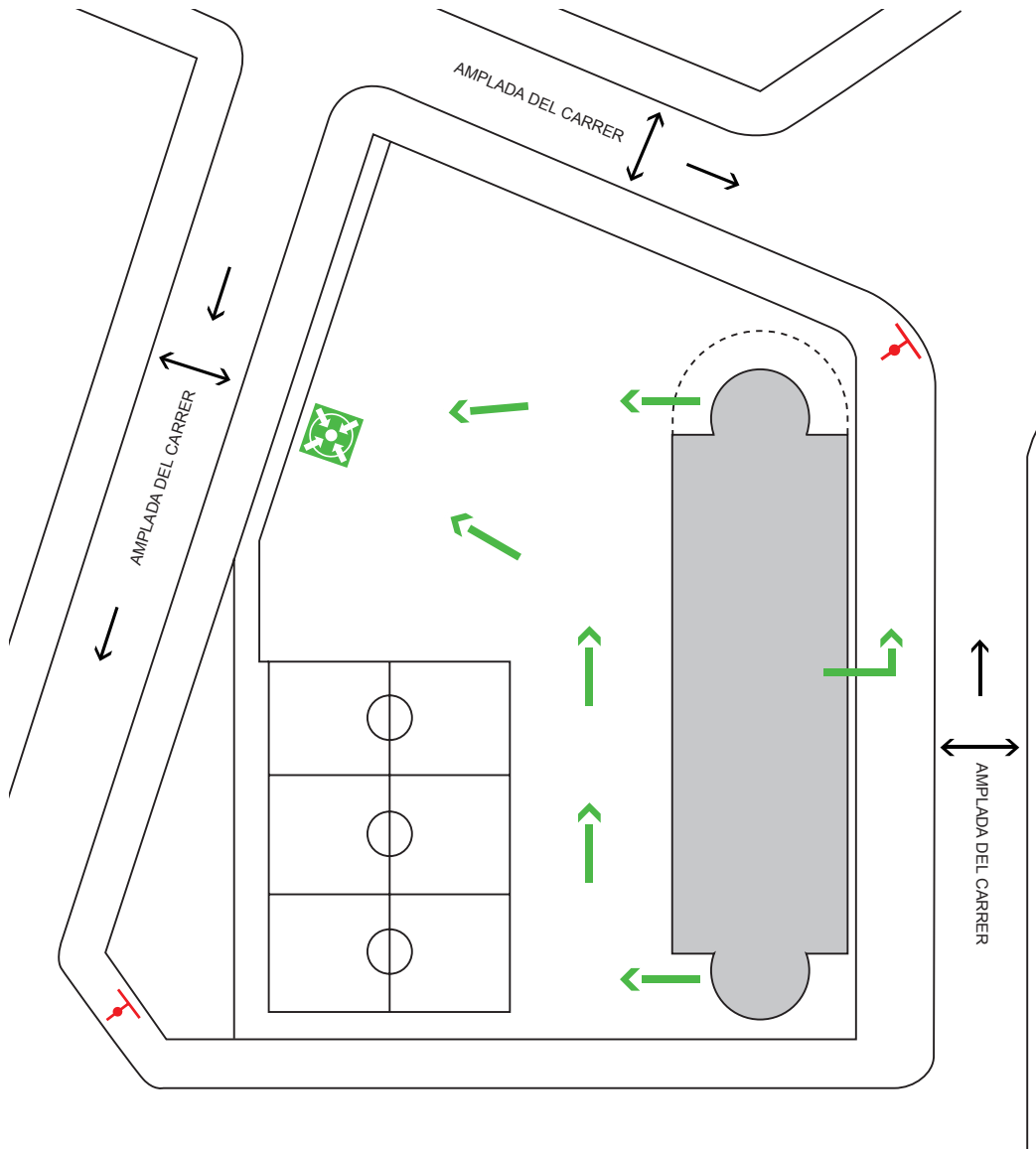
Sortida habitual que ens condueix a l'exterior de l'edifici.

Sortida d'emergència. Sortida d'un edifici que s'utilitza per a evacuar-lo amb rapidesa i seguretat en cas d'emergència.

⁽¹⁾ En cas que un centre no disposi de plànols, se'n poden fer croquis. El que interessa és tenir un dibuix o croquis de totes les instal·lacions del centre (aules, cuina, taller, etc.).

Emplaçament

Centre _____

Codi _____

Adreça _____

Municipi _____

Punt de concentració

Hidrant de columna

Escala _____

Planta baixa

- Risc alt
- Risc mitjà
- Enllumenat d'emergència
- Via d'evacuació
- Extintor d'incendis
- Boca d'incendis equipada (BIE)
- Sistema fix d'extinció
- Polsador d'alarma
- Avisador d'alarma
- Detector de fums
- Centraleta d'alarma
- ASC. Ascensor. No l'utilitzeu en cas d'emergència

Centre _____

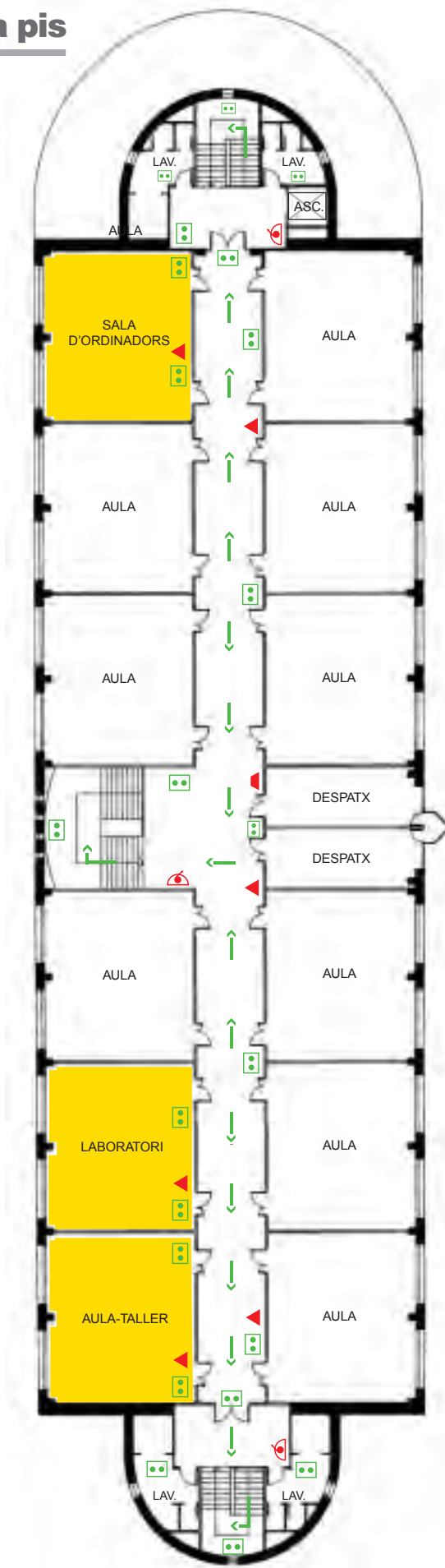
Codi _____

Adreça _____

Municipi _____

Escala _____

Planta pis

- Risc baix
- Enllumenat d'emergència
- Via d'evacuació
- Extintor d'incendis
- Boca d'incendis equipada (BIE)
- Avisador d'alarma
- ASC. Ascensor. No l'utilitzeu en cas d'emergència

Centre _____

Codi _____

Adreça _____

Municipi _____

Escala _____

Directori de telèfons que cal tenir en compte

Directori de telèfons que cal tenir en compte

Serveis d'emergència

Anoteu-ne els telèfons

Emergències	112
Policia local / Guàrdia urbana	
CRA (Centre Receptor d'Alarmes) ⁽¹⁾	
Ajuntament	
Mossos d'esquadra	
Guàrdia civil	062
Policia nacional	091

Anoteu-ne els telèfons i els noms (si escau)

Creu Roja	
Ambulàncies	
Servei d'emergències mèdiques	061
Centres d'Assistència Primària	
Centres hospitalaris	
Altres	

⁽¹⁾ Alguns municipis disposen de CRA (Centre Receptor d'Alarmes) per a rebre les alarmes de riscos o accidents del propi municipi.

Emissores de ràdio que cal sintonitzar en cas d'emergència

Anoteu la freqüència de cada emissora

Emissora local

Catalunya Ràdio

Ràdio Nacional d'Espanya

Empreses de serveis de subministrament

Anoteu-ne el nom i el telèfon

Companyia d'aigua

Companyia elèctrica

Companyia del gas

Companyia d'assegurances

Empreses de manteniment

Anoteu-ne el nom i el telèfon

Instal·lació protecció contra incendis

Calderes

Ascensors

Instal·lació elèctrica

Altres

Personal del centre

Anoteu-ne el nom i el telèfon

Director/a

Professors/es

Altres

Com ens organitzem en cas d'emergència?

- Què farem? Evacuar el centre
- Què farem? Confinar-nos
- Com ens organitzarem?

$$x = \frac{1}{2}$$

Ja heu analitzat els riscos i heu respost les preguntes de l'apartat "Què pot passar?" Ara cal saber què heu de fer davant d'una emergència i organitzar les actuacions de cadascú, per a respondre les següents preguntes del pla:

Què cal fer i com?

Com cal organitzar-se?

Evacuar el centre

Significa traslladar a l'exterior, en un lloc segur (punt de concentració), un grup de persones afectades per una emergència, de forma planificada.

Quan cal evacuar el centre

Cal evacuar el centre, bàsicament, quan hi hagi un risc intern que provingui de dins del centre. Exemples:

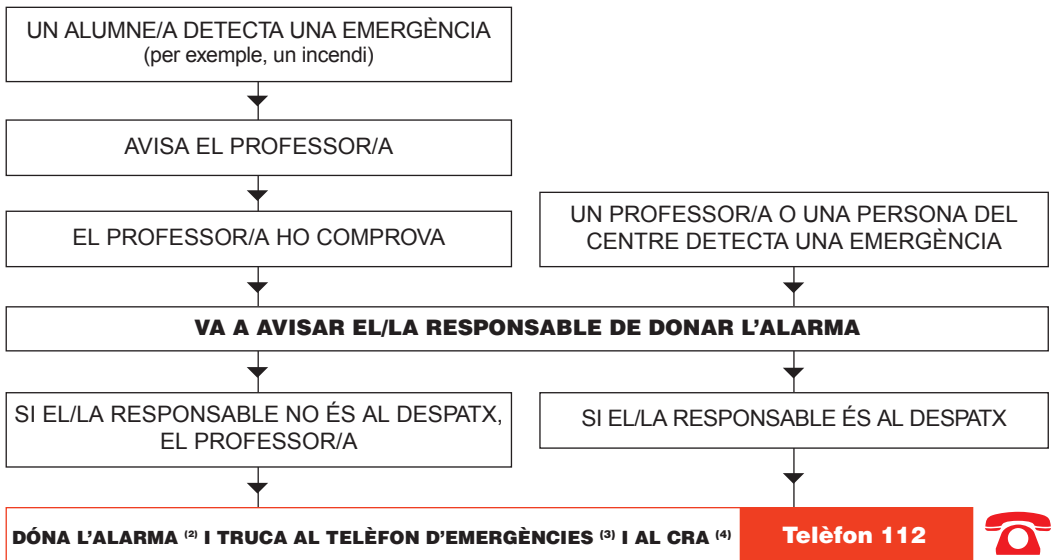
- incendi,
- explosió,
- amenaça de bomba,
- fuga de gas.

Com s'ha de planificar l'evacuació

Per a planificar l'evacuació, cal fixar-se en les característiques de cada edifici (amplada de les sortides, situació, nombre d'alumnes per classe, etc.), que ja s'han anotat en les fitxes anteriors. Amb aquesta informació es determinaran els punts crítics de l'edifici, les sortides que s'han d'utilitzar i les zones de concentració dels alumnes.

Les fitxes que segueixen a continuació són una guia per a planificar l'evacuació.

Com avisarem ⁽¹⁾

Sistema d'alarma

amb sirena per megafonia amb un timbre

Altres sistemes. Anoteu-los:

Senyal acústic (so)

Exemple: $(\overset{1\text{ m}}{\text{~}})_{30\text{ s}}(\overset{1\text{ m}}{\text{~}})$ Dibuixeu el senyal:

Model d'avís al telèfon d'emergències	
Sóc del centre	(nom del centre)
que és al carrer	(nom del carrer)
número	, a prop de (nom d'un lloc popular dels voltants, si n'hi ha algun)
a	(població)
Tenim un (tipus d'incident: incendi, etc.)	El/la (tipus d'incident: incendi, etc.)
és a la planta (núm.)	a (lloc concret: biblioteca, etc.)
hi ha (quantitat)	ferits i estem evacuant del centre. (gravetat: per exemple, "surt força fum")
Sóc el/la	(persona que truca: director/a, conserge, etc.)
i truco des del telèfon	
En el centre tenim (quantitat)	alumnes.

⁽¹⁾ Si teniu un sistema de detecció d'incendis o polsadors d'alarma, aquests aparells donaran l'avís a la centraleta, que haurà de ser en un lloc on sempre hi hagi personal mentre hi hagi activitat al centre. Les diferents llums d'avís han de ser clarament identificables i referides a un lloc del centre. A continuació, el procediment és el que es detalla en el quadre: es comprova que hi ha l'emergència, es dona l'alarma i s'avisat al telèfon d'emergències i al CRA.

⁽²⁾ Cada centre ha de tenir un sistema d'alarma per a incendis, el qual només s'utilitzarà en situacions d'emergència. Si no disposa de cap tipus de senyal d'alarma, haurà d'establir-ne un. Cal tenir en compte que l'alarma s'ha de sentir a tot arreu i s'ha de diferenciar de la resta de senyals acústics del centre. Si s'avisat per megafonia, el missatge no ha de provocar pànic. Cal comprovar que l'alarma funciona correctament i compleix els requisits anteriors.

L'alarma hauria de ser al despatx de la persona responsable d'activar-la. Si el centre docent té més d'un edifici, cadascun ha de tenir la seva alarma. (Així, per exemple, si un incendi afecta només un edifici, aquest edifici serà l'únic que caldrà evacuar, i per tant l'alarma no haurà de sonar a la resta dels edificis.)

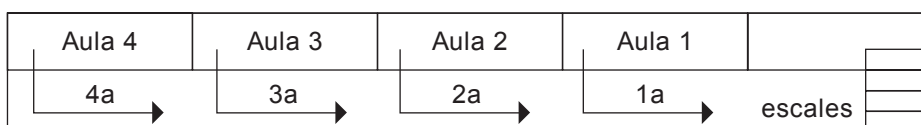
⁽³⁾ La trucada al telèfon d'emergències s'ha de fer sempre i de forma prioritària. Vegeu el model d'avís.

⁽⁴⁾ Centre Receptor d'Alarmes.

Com evacuarem el centre

Desallotjament de cada planta

Quan escoltem el senyal d'alarma desallotjarem el centre. Les plantes s'han de desallotjar per grups. Primer han de sortir les aules més pròximes a les escales, les altres aniran sortint successivament. La classificació a cada via d'evacuació es farà amb criteris de proximitat i de nombre de persones a evacuar. Els alumnes sortiran de forma ordenada, de manera que els diferents grups no es barregin. A l'hora d'evacuar el centre, es tindrà en compte el nombre d'alumnes de cada aula, de manera que dues classes amb pocs alumnes poden evacuar el centre simultàniament, per exemple.

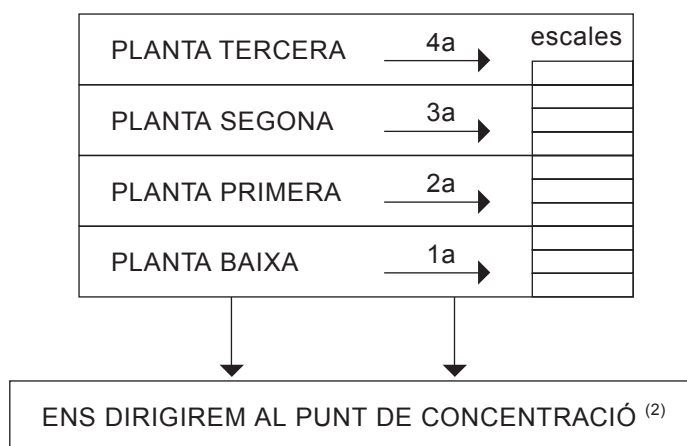

Ordre d'evacuació per plantes ⁽¹⁾

L'evacuació començarà per la planta baixa. Simultàniament, els ocupants de les plantes superiors es mobilitzaran cap a les escales més properes, de manera ordenada, i respectant la prioritat de les classes anteriors i de les plantes inferiors.

Si hi ha fum a les escales no sortiran; es CONFINARAN a les aules i es faran veure per les finestres.

⁽¹⁾ En cas que el centre disposi d'un sistema de megafonia, que pugui informar si l'incident comença en una planta determinada, aquesta serà la primera que es desallotjarà. Seguidament s'evacuaran les plantes superiors on s'ha produït l'incident, i després les inferiors.

⁽²⁾ Punt de concentració: és el punt on tots els evacuats s'han de dirigir. En aquest punt es farà el recompte dels alumnes. El punt de concentració ha de ser un lloc segur. En el cas que els alumnes evacuats hagin de sortir del recinte docent i ocupar zones alienes del centre, l'Ajuntament ho haurà de saber per tal que es puguin prendre les mesures oportunes pel que fa al trànsit.

Com evacuarem el centre

Completeu les dades per a cada edifici

Ordre a seguir en l'evacuació

Edifici

Soterrani _____

Planta baixa _____

Planta núm. _____

Planta núm. _____

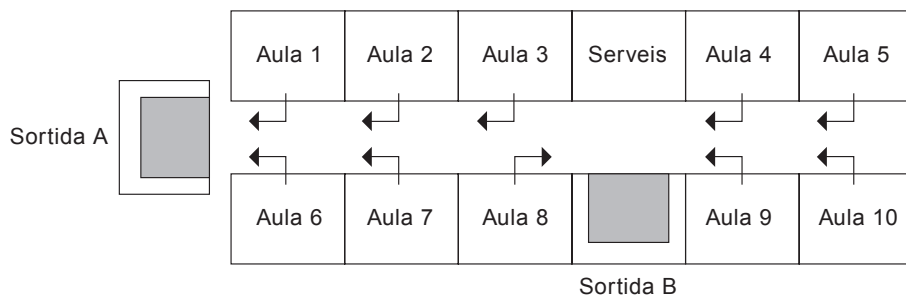
Planta núm. _____

Punt de concentració

Exemple Planta 1

Sortida A: Aula 1 → Aula 6 → Aula 2 → Aula 7 → Aula 3

Sortida B: Aula 8 → Aula 9 → Aula 4 → Aula 10 → Aula 5

Recordeu que en cas d'evacuació

1. Si detecteu un incendi aviseu immediatament al telèfon d'emergències.
2. S'utilitzaran les sortides habituals de l'edifici i les d'emergència.
No es consideren sortides les finestres, portes de terrasses, patis interiors, etc.
3. No s'han d'usar els ascensors ni els muntacàrregues.
4. Quan sentiu el senyal d'alarma, deixeu el que estigueu fent, sortiu de pressa, però sense córrer, i tanqueu les portes i les finestres a mesura que les aneu deixant enrere.
5. Si hi ha fum i no podeu sortir, confineu-vos, feu-vos veure per la finestra. Cobriu els orificis de ventilació i les esclotxes per on pugui entrar el fum amb draps molls.
6. S'hauran de deixar els objectes personals, i no s'haurà de tornar mai enrere a buscar companys, germans o altres persones.

Confinar-se

Significa tancar-se en un lloc segur, a l'interior de l'escola.

Quan us heu de confinar

Bàsicament, quan hi ha riscos externs, que provenen de fora del centre, com ara:⁽¹⁾

- unes inundacions o un aiguat,
- una nevada o una glaçada,
- una tempesta,
- un accident químic,
- un accident nuclear,
- un incendi forestal.

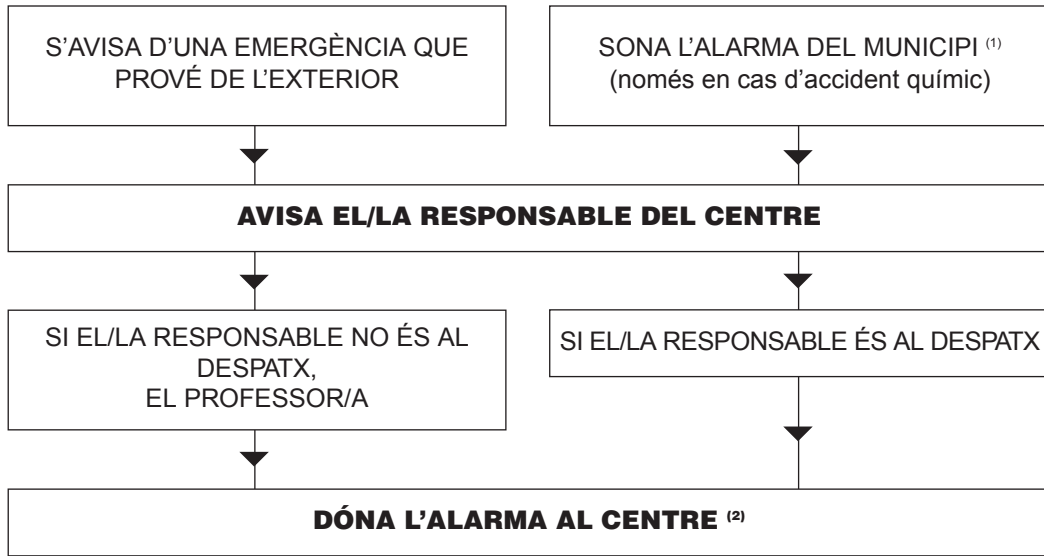
Com heu de planificar el confinament en cas d'emergència exterior

Per a planificar el confinament, us heu de fixar en les característiques de cada edifici.

Heu de conèixer les zones més protegides del centre (sense finestres o tan aïllades com sigui possible de l'exterior). Així podreu determinar els punts crítics de l'edifici i les zones de confinament dels alumnes. Les fitxes que hi ha a continuació són una guia per a planificar el confinament.

⁽¹⁾ Recordeu que si hi ha fum i foc a les escales també cal confinar-se.

Com avisarem ⁽¹⁾

Sistema d'alarma

amb sirena per megafonia amb un timbre

Altres sistemes. Anoteu-los:

Senyal acústic (so)

Exemple: ($\overset{1\text{ m}}{\text{~~~~~}} \text{~~~~~} \text{~~~~~}$) $\underline{\quad 5\text{ s} \quad}$ ($\overset{1\text{ m}}{\text{~~~~~}} \text{~~~~~} \text{~~~~~}$) $\underline{\quad 5\text{ s} \quad}$ ($\overset{1\text{ m}}{\text{~~~~~}} \text{~~~~~} \text{~~~~~}$)

Dibuixeu el senyal:

TOTHOM ES TANCARÀ A L'ESCOLA

EL RESPONSABLE D'EMERGÈNCIA ESTARÀ PENDENT DE LES INSTRUCCIONS QUE ARRIBIN DE L'EXTERIOR

⁽¹⁾ Alguns municipis disposen d'un sistema d'alarma per tal d'avisar la població en cas d'accident químic. Vegeu la fitxa Què farem en cada cas? Accident químic.

⁽²⁾ L'alarma de confinament ha de ser diferent de l'alarma d'evacuació.

Com ens confinarem

Espais més protegits del centre	(anoteu-los)

Recordeu que en cas de confinament

Quan escoltem el senyal d'alerta, haurem de fer el següent:

- Entrar al centre si som a fora.
- Anar a la nostra aula si quan sona l'alarma som fora de classe, a la nostra planta.
- Confinar-nos a les aules i els espais que quedin més resguardats de l'exterior (si pot ser, que no tinguin finestres).
- Tancar les portes i les finestres.
- Si ens hem de traslladar a una zona del centre més protegida, que no sigui la nostra aula, els alumnes es posaran en fila índia, darrera del professor/a, que farà de guia.
- No sortirem del centre fins que ens ho indiquin les autoritats.
- Si les autoritats ens diuen que ens hem de traslladar, organitzarem els mitjans de transport fins al centre de recepció, que ells determinaran. Nosaltres farem una evacuació ordenada fins al punt de concentració (vegeu "Què farem? Evacuar el centre").

Responsable de donar l'alarma i de trucar al telèfon d'emergències i al CRA

Nom/Càrrec

Localització (despatx, telèfon)

Substitut/a

Què farà

L'alarma ha de ser al despatx de la persona responsable d'activar-la. Es recomana que sigui al despatx del director/a i que se'n responsabilitzi algú que sigui sempre al despatx (per exemple, l'administratiu/va). Aquesta mateixa persona trucarà immediatament al telèfon d'emergències i al CRA.

Responsable de desconnectar les instal·lacions

Nom/Càrrec

Localització (despatx, telèfon)

Substitut/a

Què farà

Ha de ser una persona que no sigui responsable directament dels alumnes. Es recomana que sigui l'encarregat/da de manteniment, que normalment té les claus del centre i en coneix les instal·lacions. Les seves funcions són:

En cas d'evacuació:

- Tancar la clau general del gas i el subministrament elèctric.
- Bloquejar els ascensors i els muntacàrregues.

En cas de confinament:

- Tancar els sistemes de ventilació-climatització.

Responsable d'obrir i tancar les portes exteriors de l'edifici

Nom/Càrrec

Localització (despatx, telèfon)

Substitut/a

Què farà

Ha de ser una persona que no sigui responsable directament dels alumnes. Les seves funcions són:

En cas d'evacuació:

- Obrir les portes i les sortides de l'edifici.

En cas de confinament:

- Tancar les portes i les sortides de l'edifici.

Coordinador/a general

Nom/Càrrec _____ Localització (despatx, telèfon) _____

Substitut/a _____

Què farà

El més aconsellable és que el coordinador/a general de l'emergència sigui el director/a del centre. És la persona responsable de:

En cas d'evacuació:

- Decidir les mesures que s'hagin de prendre en cada situació.
- Tenir la llista actualitzada dels alumnes per classe i rebre la informació de totes les classes: si hi falta algun alumne/a, si s'han de desconnectar les instal·lacions, etc.
- Serà informat/da pels coordinadors/es de planta de les incidències.
- Rebre i mantenir la comunicació amb les ajudes externes i estar pendent de les instruccions que les autoritats li aniran proporcionant. Serà l'interlocutor/a amb els bombers i la policia.
- Atendre les trucades dels pares i avisar les famílies de les persones afectades i mantenir-les informades.

En cas de confinament:

- Les mateixes instruccions que en cas d'evacuació.
- Escoltar la ràdio per rebre informació i estar pendent del telèfon.

Coordinadors/es de la planta _____ (anoteu el núm. de la planta)

Nom/Càrrec _____ Localització (despatx, telèfon) _____

Substitut/a _____

Què farà

Serà el professor/a que, en una planta concreta, es trobi a l'aula més llunyana de la sortida de la planta.

En cas d'evacuació:

- Ha de vigilar que l'evacuació es faci ordenadament, per les vies d'evacuació establertes.
- És el "professor/a escombra", ja que ha de vigilar que no s'hagi quedat ningú als lavabos, a les aules ni a qualsevol altre lloc. Serà l'últim/a d'abandonar la planta.
- Guiarà els seus alumnes cap a la sortida.

En cas de confinament:

- Ha de comprovar que els alumnes estan confinats a les aules (o els espais protegits del centre) i que no queda ningú a fora.
- Ha de vigilar que les portes i les finestres de la planta estiguin tancades.

Responsable de les persones disminuïdes

Nom/Càrrec _____ Localització (despatx, telèfon) _____

Substitut/a _____

Què farà

En cas d'evacuació i en cas de confinament:

S'encarregarà de traslladar les persones amb dificultats motrius o sensorials (sords, invidents...). El nombre de persones idoni i els mitjans necessaris s'hauran de decidir en cada cas concret. Aquesta tasca, la poden fer els mateixos alumnes.

Responsable de primers auxilis

Nom/Càrrec _____ Localització (despatx, telèfon) _____

Substitut/a _____

Què farà

Si hi ha un metge/essa al centre o un/a responsable d'infermeria, serà qui s'encarregarà dels primers auxilis. Les seves funcions són:

En cas d'evacuació i en cas de confinament:

- Atendre les persones ferides i avaluar les lesions que tinguin.
- Preparar el trasllat de les persones ferides, si cal.
- Acompanyar les persones ferides al centre sanitari quan les autoritats diguin que es pot abandonar el punt de concentració.

Professorat

Què faran

El professor/a que hi hagi en el moment de l'emergència a cada aula és el responsable dels alumnes, i s'ha d'encarregar de:

En cas d'evacuació:

- Complir les instruccions del coordinador/a de planta.
- Tancar les portes i les finestres de l'aula, abans d'evacuar-la.
- Mantenir els alumnes en ordre i controlar que segueixin les seves instruccions, de manera que es faci una evacuació ordenada.
- Rebre i fer el recompte dels alumnes al punt de concentració.

En cas de confinament:

- Complir les instruccions del coordinador/a de planta.
- Tancar les finestres, porticons o persianes.
- Fer entrar els alumnes a l'aula o a l'espai protegit.
- Fer el recompte dels alumnes a l'aula o a l'espai protegit.

Alumnes

Què faran

En cas d'evacuació:

A cada aula, els alumnes:

- Hauran d'anar a la seva aula si quan sona l'alarma són fora de classe, a la seva planta.
- Hauran d'anar a l'aula més pròxima i incorporar-se a un grup si quan sona l'alarma són en una planta que no és la seva; quan arribin al punt de concentració, hauran de buscar el grup de la seva classe.
- Hauran de deixar els objectes personals i evacuar l'aula amb tranquil·litat; de pressa, però sense córrer, sense tornar mai enrere.
- Hauran de posar-se en fila índia, darrere del professor/a, que farà de guia.

En cas de confinament:

- Hauran d'entrar a l'escola si són a fora.
- Hauran d'anar a la seva aula si quan sona l'alarma són a fora.
- Hauran de posar-se en fila índia, darrera del professor/a, que farà de guia, si han de confinar-se en una zona del centre que no sigui la seva aula.

Interfase entre el Pla d'emergència del centre docent i el Pla d'emergència municipal ⁽¹⁾

El vostre municipi té Pla d'emergència municipal? Sí No

Mecanismes d'interfase entre el Pla d'emergència del centre docent i el sistema de resposta municipal:

Avís a:

⁽¹⁾ Un incident o accident en una escola pot alterar o tenir repercussions en la quotidianitat d'un municipi (mobilització de recursos, serveis municipals, etc.).

L'instrument per garantir la seguretat i la protecció dels ciutadans d'un municipi és el pla d'emergència municipal. Si una escola té un accident i posa en funcionament el seu pla d'emergència, al mateix temps es mobilitza en alguns mitjans i recursos municipals (policia local, brigades municipals), per la qual cosa el pla d'emergència municipal s'activa o es posa en alerta.

Tant si té pla d'emergència municipal com si no en té, s'haurà d'alertar el municipi, creant una interfase entre el pla d'emergència del centre docent i el sistema de resposta municipal.

Al contrari, un municipi que tingui un risc exterior que pugui afectar el centre docent, l'avisarà immediatament.

Com farem que el pla sigui eficaç

- Per què són necessaris els simulacres
- Simulacres d'evacuació del centre
- Simulacres de confinament
- Resultats del simulacre. Informe
- Manteniment i actualització del pla
- Manteniment de les instal·lacions

Com farem que el pla sigui eficaç

Per què són necessaris els simulacres

Els simulacres són necessaris per a provar el funcionament del pla i crear uns hàbits de comportament per afrontar una situació d'emergència sense improvisacions.

Cal tenir en compte que en aquestes situacions, quan la persona està dominada pel nerviosisme i la por, és molt difícil que pensi què s'ha de fer si no s'ha practicat abans.

Per aquesta raó, la realització periòdica de simulacres ens ajuda a:

- conèixer bé el pla,
- detectar les insuficiències de l'edifici,
- determinar les mesures correctores i les millores necessàries,
- adquirir hàbits de prevenció i d'autoprotecció.

Consideracions a l'hora de fer un simulacre

1. És important mantenir en secret el moment exacte del simulacre. L'ha de determinar el director/a del centre, i no ho comunicarà a ningú relacionat amb el centre (professor/a, personal no docent, alumnes, pares...), de manera que el factor sorpresa faci l'emergència més real. No obstant això:

- Abans del dia del simulacre, la direcció del centre ha d'informar els pares i l'Ajuntament, però sense especificar el dia ni l'hora que es durà a terme, amb la finalitat d'evitar alarmes. Els bombers i la policia local sí que sabran l'hora i el dia del simulacre.
- Uns dies abans, caldrà que s'informi els alumnes dels detalls i els objectius del simulacre.
- El primer simulacre es pot anunciar, ja que cal anar creant hàbits. Ja seran secrets més endavant.

2. Caldrà que l'exercici es realitzi en un dia normal d'activitat docent, en situació de màxima ocupació de l'edifici o edificis del centre, i amb la disposició habitual del mobiliari.

3. Els professors/es es reuniran amb el coordinador/a general i els coordinadors/es de planta per a preparar el simulacre, ja que és essencial la col·laboració entre el professorat i el personal no docent.

4. Cada professor/a explicarà les instruccions que hauran de seguir els alumnes, i organitzarà l'estratègia del seu grup o classe: distribuirà funcions concretes entre els seus alumnes, com ara tancar finestres, comptar els alumnes, controlar que no s'emportin els objectes personals i altres que el professor/a cregui convenients. Es pretén augmentar, així, la participació dels alumnes.

5. El personal del centre ha de procurar no mostrar nerviosisme, per evitar conseqüències negatives.

Simulacres d'evacuació del centre

Consideracions que cal tenir en compte

1. S'utilitzaran les sortides habituals de l'edifici. No es consideren sortides les finestres, les portes de terrasses, els patis interiors, etc.
2. Si hi ha escales o sortides d'emergència, s'utilitzaran per a comprovar-ne l'accessibilitat i el bon funcionament.
3. Es tancaran les portes i les finestres, ja que en cas d'un incendi real (que és el tipus d'emergència més comú) el corrent d'aire pot afavorir la propagació del foc.
4. No s'han d'usar els ascensors ni els muntacàrregues.
5. S'informarà els grups actuants (Parc de Bombers, Cos de Policia, Ajuntament...) de la realització del simulacre.

Instruccions per a la realització del simulacre d'evacuació del centre

1. A l'inici de l'exercici s'ha d'emetre el senyal d'alarma establert, d'acord amb l'equipament de què disposi el centre.
2. Per a evacuar les plantes de forma ordenada, cal seguir els criteris següents:
 1. En sentir el senyal d'inici del simulacre, s'ha de desallotjar l'edifici. En primer lloc, la planta baixa.
 2. Simultàniament, els alumnes de les plantes superiors s'han de mobilitzar, de manera ordenada i establerta, cap a les escales. Hi baixaran respectant la prioritat de les plantes inferiors.
 3. El desallotjament de cada planta es farà per grups; sortiran en primer lloc les aules més properes a les escales, ordenadament, sense que els grups es barregin.
 4. Si el simulacre planteja la hipòtesi que el perill (foc) comença en una planta determinada, aleshores aquesta planta serà la primera que s'haurà de desallotjar.
 5. S'ha d'assignar a cada escala o sortida de cada planta un nombre concret d'aules, seguint criteris de proximitat i d'ocupació.
3. Per a fer variacions en l'exercici, es pot plantejar la hipòtesi de preveure que una de les sortides cap a l'exterior de la planta baixa està bloquejada i que només es poden usar les altres sortides existents a l'edifici.
4. Cada professor/a s'ha de responsabilitzar de controlar els moviments dels alumnes que té al seu càrrec i ha de guiar els alumnes a les escales i sortides establertes, seguint les instruccions del coordinador/a general i els coordinadors/es de planta.
5. S'ha de col·locar una persona a cada sortida i una altra a l'exterior de l'edifici, per tal de controlar el temps total d'evacuació.
6. Un cop acabat l'exercici, l'equip coordinador ha d'inspeccionar el centre, per a detectar les anomalies o els desperfectes que hi pugui haver.
7. Després del simulacre és aconsellable fer una valoració-avaluació de l'exercici entre tots els professors/es. El director/a del centre redactarà un informe segons el model adjunt.
8. Els temps orientatius de durada del simulacre poden ser 10 minuts per a l'evacuació de tot el centre i tres minuts per planta. En conjunt, la durada total no hauria de ser superior als 30 minuts.
9. És recomanable realitzar dos simulacres anuals i un, preferentment, durant el primer trimestre del curs.

Simulacres de confinament

Consideracions que cal tenir en compte

1. S'han de tancar les portes i les finestres, ja que en la majoria de casos en què cal confinar-se el risc prové de l'exterior.
2. No s'han d'usar els ascensors ni els muntacàrregues.
3. S'informarà els grups actuants (Parc de Bombers, Cos de Policia, Ajuntament...) de la realització del simulacre.

Instruccions per a la realització del simulacre de confinament

1. A l'inici de l'exercici s'ha d'emetre el senyal d'alarma establert, que ha de ser diferent del d'evacuació.
Recordeu que en cas d'accident químic sonarà l'alarma instal·lada al municipi.
2. Per a confinar-se, cal seguir els criteris següents:
 1. Tothom s'ha de tancar a la seva aula. Els alumnes que siguin al pati hauran d'entrar a l'escola ordenadament i anar a la seva aula.
 2. A cada aula s'han de tancar les portes i les finestres.
 3. S'han de tancar les portes i les finestres que no siguin de cap aula, i també els sistemes de ventilació i climatització.
 4. Ningú no ha de sortir de l'aula fins que ho indiquin les autoritats o el senyal de fi d'alerta. En cas d'accident químic, el senyal ha de sonar a través de les sirenes instal·lades al municipi.
3. Cada professor/a s'ha de responsabilitzar de controlar els moviments dels alumnes a càrrec seu, seguint les instruccions del coordinador/a general i els coordinadors/es de planta.
4. Un cop acabat l'exercici, l'equip coordinador inspeccionarà tot el centre, per a detectar les possibles anomalies o desperfectes que hi pugui haver.
5. S'ha de col·locar una persona en cada planta, per a controlar el temps total de confinament.
6. Després del simulacre és aconsellable fer una valoració-avaluació de l'exercici entre tots els professors/es. El director/a del centre ha de redactar un informe (segons el model adjunt) i l'ha de trametre a l'Ajuntament i al Parc de Bombers corresponent.

Resultats del simulacre. Informe

Localitat _____

Nom del centre _____

Codi _____

Adreça _____

Nivells educatius _____

Data _____

Participació/col·laboració dels professors/es

_____ Bona Regular Deficient

Observacions: _____

Temps real de l'evacuació / del confinament

Total del centre	Temps	Nombre d'alumnes
------------------	-------	------------------

Planta baixa _____

Planta primera _____

Planta segona _____

Planta tercera _____

Planta _____

Planta _____

Observacions: _____

Comportament dels alumnes Bo Regular Deficient

Observacions: _____

Capacitat de les vies d'evacuació Bona Regular Deficient

Hi ha hagut deficiències? Sí No

Observacions: _____

Punts de congestió perillosa _____

Observacions: _____

Resultats del simulacre. Informe

Ha funcionat correctament

Alarma	☐	Sí	☐	No	☐	Inexistent
Enllumenat d'emergència	☐	Sí	☐	No	☐	Inexistent
Escales d'emergència	☐	Sí	☐	No	☐	Inexistent

Observacions:

S'ha pogut tallar el subministrament

Gas	☐	Sí	☐	No	☐	Inexistent
Electricitat	☐	Sí	☐	No	☐	Inexistent
Gasoil	☐	Sí	☐	No	☐	Inexistent
Ventilació/climatització	☐	Sí	☐	No	☐	Inexistent

Observacions:

Obstacles a les vies d'evacuació

Identificació d'elements de l'edifici, tant si són fixos com si no, que obstaculitzin les vies d'evacuació (mobles, portes d'obertura contrària al sentit de l'evacuació, pilastres, etc.).

Incidències no previstes (Accidents de persones, deteriorament del mobiliari, etc.)

Conclusions pedagògiques

Balanç general del simulacre

Suggeriments

Localitat

Data

Nom i signatura del director/a

Manteniment i actualització del pla

Cada any caldrà revisar el pla i actualitzar-lo. No oblidem que en un centre docent hi ha canvis cada curs (noves incorporacions de personal, trasllats, etc.). Caldrà programar anualment una sèrie d'activitats per a implantar el pla. Us adjuntem una fitxa que pot servir-vos de guia per a fer la programació.

La formació i la informació. Per què són importants?

- Perquè cal conèixer el pla d'emergència.
- Perquè tothom sàpiga què ha de fer en cas d'emergència i quines són les seves responsabilitats.
- Perquè cal fomentar la cultura de l'autoprotecció entre els alumnes, de manera que sàpiguen com protegir-se davant de qualsevol incident en què puguin trobar en la vida quotidiana.

FITXA DEL PROGRAMA D'ACTIVITATS ANUAL PER A IMPLANTAR EL PLA	
Actualització del pla	Data
Comentaris	
Reunions informatives	Data
Consell Escolar	
Professors/es	
Pares	
Altres	
Formació	Data
Alumnes	
Altres	
Simulacres	Data/es
Pràctica d'ús d'extintors	Data
Comentaris	

Manteniment de les instal·lacions ⁽¹⁾

Completeu el quadre

Una bona prevenció és mantenir les instal·lacions del centre. Els centres de concurrència pública han de disposar, obligatòriament, d'un contracte de manteniment, a càrrec d'una empresa instal·ladora contractada per a les instal·lacions.

Instal·lació	Dades de l'empresa de manteniment	Data de l'última revisió
Instal·lació protecció contra incendis	Nom Telèfon Data contracte	
Calderes (calefacció)	Nom Telèfon Data contracte	
Ascensor	Nom Telèfon Data contracte	
Instal·lació elèctrica	Nom Telèfon Data contracte	
Altres	Nom Telèfon Data contracte	
	Nom Telèfon Data contracte	
	Nom Telèfon Data contracte	

⁽¹⁾ En el volum "Consells i instruccions" disposeu d'indicacions concretes sobre el manteniment de les instal·lacions.

Pla d'emergència del centre docent

Consells i instruccions
a tenir en compte

Amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya

fundación
MAPFRE

Índex

Què farem en cada cas?	5
General	
Consells que cal tenir en compte	6
Consells sobre riscos	
Riscos naturals	
· Aiguats/Inundacions	7
· Nevades/Onades de fred	8
· Terratrèmols	9
· Tempestes	10
Riscos tecnològics	
· Accident químic	11
· Accident nuclear	13
Riscos antròpics	
· Incendi a l'escola	14
· Incendi forestal	16
Consells sanitaris	
· Intoxicació per via oral	17
· Convulsions. Atac epilèptic	18
· Cremades	18
· Electrocutió	19
· Ennuegament	19
· Hemorràgia greu	20
· Inconsciència	20
· Ofegament per immersió	21
· Traumatismes	21
Consells sobre seguretat a les instal·lacions	
· Gas	22
· Bombones	22
· Electricitat	23
· Altres: cuines, estufes, calderes, laboratoris, ascensors	24
Consells sobre l'ús i manteniment dels mitjans de protecció contra incendis	
· L'extintor	26
· Boques d'incendis	28
· Altres: sistemes de detecció i alarma d'incendis automàtics, sistema d'alarma d'incendis manual, sistemes fixos d'extinció	30
Lèxic utilitzat en el pla d'emergència	31

Què farem en cada cas?

- General
- Consells sobre riscos
 - Riscos naturals
 - Riscos tecnològics
 - Riscos antròpics
- Consells sanitaris
- Consells sobre seguretat a les instal·lacions
- Consells sobre l'ús i manteniment dels mitjans de protecció contra incendis

$$x = \frac{1}{2}$$

Consells que cal tenir en compte

- Conserveu l'escola neta i endreçada. Els materials com el paper i els cartrons poden cremar amb molta facilitat.
- No connecteu més d'un aparell a una base d'endolls (lladres), ja que correu el risc de sobrecarregar les línies elèctriques. Apagueu els aparells i els equips elèctrics quan ja no els hagueu de fer servir, o almenys a l'acabament de la jornada. No els utilitzeu si hi detecteu alguna anomalia. Comproveu que els endolls i els cables elèctrics no tinguin cap defecte.
- Emmagatzemeu els materials combustibles lluny de les fonts de calor, els quadres i els equips elèctrics.
- No deterioreu els dispositius i els sistemes de seguretat: instal·lació elèctrica, extintors, enllumenat elèctric, etc.
- Conserveu sempre lliures d'obstacles els corredors, les sortides i les escales.
- No obstruiu els extintors, les sortides d'emergència, els quadres elèctrics, els polsadors d'alarma, etc. Els mitjans o mecanismes de seguretat han de ser a l'abast i en un lloc visible perquè es puguin utilitzar d'una manera ràpida i eficaç en situació d'emergència.
- En els treballs de manteniment, sobretot quan impliquin l'ús d'una flama oberta, d'equips de soldadura, etc., assegureu-vos que no hi ha materials combustibles a la vora i, en tot cas, preneu les mesures de prevenció adients i disposeu de l'autorització de la persona responsable.
- En les pràctiques o els experiments de laboratori amb productes que poden ser tòxics i/o inflamables, aneu amb molta cura.

Aiguats/Inundacions

A l'àrea mediterrània, sobretot durant el final de l'estiu i la tardor, s'hi poden produir pluges intenses. Els aiguats poden comportar danys greus a les persones i als béns. Recordeu aquests consells que us exposem.

En previsió de l'aiguat

La direcció de l'escola:

- Ha d'informar-vos i demanar a l'Ajuntament quines zones es poden inundar.
- Ha de preparar el següent material (us pot ser d'utilitat):
 - un transistor i piles de recanvi (renoveu-les periòdicament),
 - llanternes,
 - els telèfons dels serveis d'urgència de la localitat.
- Ha de revisar la teulada i els baixants d'aigua, per a eliminar la brossa que obstrueix el pas de l'aigua.

En el moment de l'aiguat

- Feu entrar els nens i les nenes a l'escola.
- Informeu les autoritats si teniu problemes.
- Escolteu la ràdio per tal de rebre informació.

Si sou dins del centre escolar:

- Obtoreu les portes, les finestres i els respiradors de l'escola, si és que pot entrar-hi aigua.
- Col·loqueu els documents importants, els objectes valuosos, els aliments, l'aigua potable i, sobretot, els productes perillosos als pisos alts i protegits.
- No baixeu als soterranis, no us quedeu a les zones baixes.

Si sou fora del centre escolar:

- Com a mesura de precaució, abans de sortir d'excursió o fer qualsevol activitat a l'exterior, informeu-vos de la previsió del temps.
- Allunyeu-vos de les rieres, els torrents o les zones que es poden inundar.
- No travesseu cap zona inundada, ni a peu ni amb cotxe.
- No estacioneu ni acampeu als llits secs ni a les ribes dels rius, perquè les crescudes d'aigua o les rierades arriben sempre per sorpresa.
- No us atureu a cap pont, l'aigua el pot arrossegar.
- Dirigiu-vos als punts més alts de la zona.

Nevades/Onades de fred

A Catalunya hem de tenir en compte el risc estacional de les nevades i les onades de fred. Les característiques de l'hivern al nostre país fan molt probables les nevades, les glaçades i les onades de fred, per la qual cosa heu d'estar preparats abans que arribin.

Abans que arribi l'hivern

La direcció de l'escola:

- Ha de disposar del material següent:
 - un transistor i piles de recanvi,
 - llanternes,
 - la llista dels telèfons de socors de la localitat.
- Ha de revisar les instal·lacions de calefacció.
- Ha de controlar tots aquells punts per on pot entrar aire fred de l'exterior (finestres, portes...) i protegir-los amb un borlet (cinta adhesiva aïllant).

En el moment de la nevada o l'onada de fred

- Seguiu les consignes de les autoritats. Us donaran instruccions.
- Feu entrar els nens i les nenes a l'escola.
- Informeu les autoritats si teniu problemes.
- Estigueu pendents de la ràdio i de la informació meteorològica.
- Utilitzeu la calefacció correctament.
- Tingueu cura de les canonades d'aigua; si manteniu un rajolí constant a les aixetes, evitarem que es congelin.
- No telefoneu, deixeu les línies lliures per als equips de socors.
- Eviteu que els nens i les nenes surtin al carrer.

Si sou fora del centre escolar o heu de sortir:

- Com a mesura de precaució, abans de sortir d'excursió o fer qualsevol altra activitat a l'exterior informeu-vos de la previsió del temps i de l'estat de les carreteres.
- Si es barreja el vent, el fred i la neu, eviteu sortir al carrer, perquè la visibilitat es redueix força.
- Protegiu-vos:
 - Abrigueu-vos si heu de passar molt de temps a l'exterior; porteu algunes peces de roba lleugeres i d'abric l'una sobre l'altra (és millor que portar un sol teixit gruixut).
 - Protegiu-vos sobretot la cara i el cap. Eviteu l'entrada directa d'aire fred als pulmons.

Terratrèmols

Els terratrèmols són l'emissió d'energia de l'escorça de la Terra, que es manifesta en forma de tremolor de terres. Són un risc molt poc probable. A Catalunya hi ha el precedent del terratrèmol de l'any 1428, que va afectar la zona compresa entre Olot i Sant Joan de les Abadesses.

En el moment de la sacsejada

Eviteu els objectes que cauen.

Si sou a l'escola:

- Refugieu-vos sota una taula sòlida, en un angle de la paret o sota el marc d'una porta.
- No fugiu durant la sacsejada. Hi ha molta gent que és víctima de la caiguda d'objectes.
- No agafeu l'ascensor.

Si sou fora de l'escola:

- Al carrer: allunyeu-vos dels edificis; si no podeu, refugieu-vos en un portal.
- Si sou dins el vehicle: quedeu-vos-hi, lluny de tot allò que perilli de caure.

Després de la sacsejada

- La direcció ha de seguir les instruccions de les autoritats i ha d'estar pendent de les notícies de la ràdio.
- Tanqueu les connexions d'aigua i de gas.
- Evacueu l'edifici.
- Dirigiu-vos a un lloc aïllat i protegit de la caiguda d'objectes. Aneu pel mig del carrer, vigilant les vores i el que pugui caure.
- Eviteu les zones costaneres, ja que hi pot haver perill de grans onades (sisme submarí).
- No utilitzeu l'ascensor. Hi pot haver talls de corrent o noves sacsejades i pot quedar bloquejat.
- No entreu mai dins de cases o edificis danyats.
- No fumeu ni encengueu foc. Hi pot haver risc d'explosió, a causa de les fuites de gas.
- Si hi ha alguna fuga de gas o d'aigua, tanqueu les claus de pas i aviseu la companyia corresponent.

Tempestes

Les tempestes són borrasques locals intenses, provocades per cúmuls nuvolosos. Els vendavals i llamps que ocasionen poden provocar danys i, sobretot, la pedra pot afectar l'agricultura.

En cas de tempesta

- Refugieu-vos, entreu a l'escola: la millor protecció és quedar-se a l'escola.
- Tanqueu-vos i tanqueu també les portes, les finestres i els porticons.
- La direcció ha d'estar pendent de les consignes de les autoritats i dels butlletins meteorològics difosos per la ràdio.
- No deixeu res a fora. Quan s'anunciï una tempesta, entreu tots els objectes que el vent es pugui emportar, ja que es podrien convertir en projectils perillosos.
- Desconnecteu l'interruptor general de l'electricitat.
- No sortiu fins que la tempesta hagi passat.

Accident químic

A Catalunya hi ha indústries químiques que, per avaria o incident en les instal·lacions, poden produir un accident greu.

Accident greu: és qualsevol incident (emissió, fuga, vessament, incendi o explosió) derivat de l'exercici incontrolat d'una activitat industrial que comporti una situació de risc greu, de catàstrofe o calamitat pública, immediata o diferida, per a les persones, els seus béns o el medi ambient, dins o fora de les instal·lacions industrials, incident en el qual estan implicades una o més substàncies perilloses.

Accidents que poden passar:

- Fuita de gas: les àrees que estiguin a favor del vent quedaran afectades per un núvol tòxic.
- Explosió: en aquest cas, les finestres de la cara de l'edifici que dona al lloc de l'explosió es poden trencar i hi pot haver projecció d'elements (vidres, fragments de marc, de reixa...) a gran velocitat.
- Incendi: pot comportar cremades per radiació tèrmica o intoxicació a causa del fum.

Les escoles que siguin prop d'una instal·lació d'aquest tipus han de seguir les pautes que es descriuen a continuació.

En previsió

- Si viviu en una zona industrial amb risc, demaneu informació a l'Ajuntament.
- Prepareu el material següent (us pot ser d'utilitat):
 - un transistor i piles de recanvi (renoveu-les periòdicament),
 - cinta adhesiva aïllant per a les entrades d'aire.
- Sapigueu quines són les zones més protegides de l'escola.
- Les àrees que puguin quedar afectades per un risc químic disposen d'un sistema d'alerta que consisteix en:

Inici d'alerta:

Fi d'alerta:

En cas de núvol tòxic

- Entreu a l'escola. Els professors/es, els alumnes i el personal no docent han d'entrar dins de l'escola. Preferiblement heu de tancar-vos a les aules i als espais que queden més resguardats de l'exterior.
- Tanqueu-vos.
- Tanqueu les portes, les finestres i les persianes i tota entrada d'aire.
- Tanqueu els sistemes de ventilació i climatització.
- No sortiu de l'escola fins que les autoritats no us ho comuniquin.

Accident químic

En cas de risc d'explosió

- Si hi ha risc d'explosió protegiu-vos dels elements projectats confinant-vos a l'escola. Les escoles normalment tenen finestres amples. Per tant, confineu-vos, quan sigui possible, a la part oposada al lloc on s'espera l'explosió i eviteu posar-vos prop de les finestres. Si l'explosió us sorprèn a fora i no teniu temps d'entrar, protegiu-vos darrere d'algun talús natural.
- Protegiu els vidres fent-hi una creu amb cinta aïllant.
- Abaixeu les persianes i feu córrer les cortines.
- Utilitzeu les taules, les cadires i els mobles com a barrera.

Si sou a fora, a l'exterior:

- Tanqueu-vos, confineu-vos.
- Si sou al carrer, refugieu-vos en el primer edifici que trobeu.
- Un vehicle no és un lloc segur, confineu-vos a l'edifici més pròxim.

Recordeu aquests consells

- Comproveu la llista d'assistència. Si cal evacuar el centre, emporteu-vos la llista.
- Espereu les instruccions de les autoritats. Us indicaran si cal evacuar el centre i quan hi arribarà el transport.
- Si heu de continuar confinats, també us avisaran quan hagi passat el perill i us diran si convé ventilar l'edifici.
- Escolteu la ràdio i estigueu pendents del telèfon. La direcció, o una persona responsable, estaran atents a les informacions que es donen per ràdio: Catalunya Ràdio, Ràdio Nacional d'Espanya, ràdio municipal.

Accident nuclear

A les comarques de Tarragona hi ha les centrals nuclears d'Ascó i de Vandellòs. Un accident nuclear pot comportar greus danys per a l'home i el medi ambient. Les escoles situades prop d'una central nuclear no han d'oblidar aquests consells.

En previsió

- Si viviu prop d'una central nuclear, procureu-vos informació, que us facilitaran l'explorador de la central o la mateixa Administració.
- Prepareu el material següent (us pot ser d'utilitat):
 - un transistor i piles de recanvi (renoveu-les periòdicament),
 - cinta adhesiva aïllant per a les entrades d'aire.
- Sapigueu quines són les zones més protegides de l'escola, sapigueu com són els soterranis.

En cas d'accident nuclear

- Seguiu les consignes de les autoritats.
- Entreu a l'escola. Hi ha d'entrar tothom: els professors/es, els alumnes i el personal no docent. Preferiblement heu de tancar-vos a les aules i als espais que quedin més resguardats de l'exterior.
- Tanqueu-vos, confineu-vos.
- Tanqueu les portes, les finestres i les persianes i tota entrada d'aire.
- Tanqueu els sistemes de ventilació i climatització.
- No sortiu de l'escola fins que les autoritats us ho comuniquin.

Si sou a fora, a l'exterior:

- Tanqueu-vos, confineu-vos.
- Si sou al carrer, refugieu-vos en el primer edifici que trobeu.
- Un vehicle no és un lloc segur, confineu-vos a l'edifici més pròxim.

Recordeu aquests consells

- Comproveu la llista d'assistència. Si heu d'evacuar l'edifici, emporteu-vos la llista.
- Espereu les instruccions de les autoritats. Us indicaran si cal evacuar el centre i quan hi arribarà el transport.
- Si heu de continuar confinats, també us avisaran quan hagi passat el perill i us diran si convé ventilar l'edifici.
- Escolteu la ràdio i estigueu pendents del telèfon. La direcció, o una persona responsable, estaran atents a les informacions que es donen per ràdio: Catalunya Ràdio, Ràdio Nacional d'Espanya, ràdio municipal.

Incendi a l'escola

El foc és un risc sempre present. Es pot produir en els edificis on residim, on treballem o on anem habitualment: a casa, a l'escola, a l'oficina, a l'hotel... Per aquest motiu, els edificis tenen extintors i mànegues d'incendis, vies i sortides d'emergència. En cas d'incendi, haurem de sortir al més aviat possible per aquestes vies d'evacuació i, si en sabem, podrem utilitzar els extintors.

Com a mesures preventives, tingueu en compte els consells següents

- Tingueu els mistos i els encenedors fora de l'abast dels nens i les nenes.
- No guardeu productes inflamables (alcohol, papers, teixits) prop d'una font de calor.
- Comproveu que els extintors es troben en bon estat.
- Mantingueu les vies, les escales i les sortides d'evacuació sense obstacles (capses, paquets...).

En cas d'incendi

- Aviseu al telèfon d'emergències **112**
- Doneu l'alarma respectant les instruccions establertes. Evacueu l'escola seguint les vies i sortides d'emergència indicades.
- Aneu de pressa, però sense córrer. Tanqueu totes les portes a mesura que les aneu deixant enrere.
- No utilitzeu l'ascensor, cal bloquejar-lo.
- Eviteu els corrents d'aire.
- Talleu el corrent elèctric si el foc afecta una instal·lació elèctrica.
- Si teniu a mà un extintor, ataqueu la base de les flames (després d'haver allunyat els objectes que puguin propagar l'incendi).
- Si el foc és dins d'un recipient, tapeu-lo.
- Si s'encén la roba d'una persona, feu-la rodolar per terra; si teniu aigua, ruixeu-la.
- Si teniu a mà teixits no sintètics (mantes...), sufoqueu les flames.
- Si us trobeu en un local ple de fum, avanceu a quatre grapes. L'aire fresc és ran de terra.
- Si hi ha foc o fum darrere de la porta, mantingueu-la tancada, ruixeu-la sovint i tapeu les esclatxes per on pot entrar el fum amb draps molls. Feu-vos veure per la finestra.

Què heu de fer si la ruta d'evacuació està obstruïda?

- Aneu fins a una sortida alternativa.
- Avanceu ajupits o a quatre grapes: l'aire fresc és ran de terra.

Incendi a l'escola

Què heu de fer si és perillós passar per la sortida alternativa a causa del foc i del fum?

- Cal confinar-se.
- Busqueu una sala amb una finestra que doni a fora, preferentment al carrer.
- Tanqueu la porta.
- Crideu l'atenció, des de la finestra, dels bombers o els equips de rescat.

Què heu de fer si no podeu sortir de l'habitació o la sala? Què heu de fer si hi ha foc o fum darrere de la porta i el fum comença a entrar al lloc on sou?

- Mantingueu la porta tancada, ruixeu-la sovint i tapeu les escletxes per on entra el fum amb draps molls.
- Feu-vos veure per la finestra.
- Obriu una mica les finestres perquè entri aire fresc. Si el foc no és als pisos de sota vostre, podeu trencar els vidres.
- Tapeu-vos la boca i el nas amb roba humida i acosteu-vos als corrents d'aire.

Incendi forestal

Els incendis forestals degraden el medi natural d'una manera greu, i sovint la mateixa negligència de l'home és la que els provoca. Cal anar amb cura i respectar els boscos, perquè el seu valor és immensurable. Si l'escola és a prop d'un bosc o si sortiu d'excursió, tingueu en compte les recomanacions següents:

En prevenció dels incendis forestals

- Informeu-vos de les èpoques de risc d'incendis (generalment del 15 de març al 15 d'octubre).
- Si l'escola és a prop del bosc, tingueu en compte les mesures següents:
 - No hi feu mai foc.
 - Mantingueu el bosc net: no hi deixeu acumular els detritus, la brossa, els productes inflamables...; poden afavorir l'aparició d'un incendi.
 - No llenceu els cigarrets a terra, ni per la finestra del cotxe.
 - Desbrosseu els voltants i les vores de l'escola.
 - Tingueu a punt reserves d'aigua i les eines bàsiques contra incendis (destrals, serres...).

En cas d'incendi forestal

- Aviseu al telèfon d'emergències **112**

Si sou a l'escola:

- Si el foc arriba a l'escola, confineu-vos, tanqueu-vos.
- Tanqueu les portes i les finestres i les possibles entrades d'aire.
- Poseu tovalloles o draps molls sota les portes, si hi entra fum.
- Espereu instruccions de les autoritats.

Si sou al bosc:

- Si el foc és petit, ataqueu-lo a la base i intenteu apagar-lo amb aigua, aixafant-lo o sufocant-lo o colpejant-lo amb branques.
- Aviseu els habitants dels voltants.
- Allunyeu-vos-en si sou pels voltants: no us hi acosteu i fugiu en la direcció oposada al fum.
- No fugiu del foc cap amunt si l'incendi puja pel vessant.

Intoxicació per via oral

La intoxicació pot ser deguda a la ingestió d'aliments en mal estat o d'una substància tòxica. En ambdós casos cal actuar ràpidament i avisar els serveis d'urgències.

Què heu de fer?

- Intenteu identificar la causa de la intoxicació (el producte o l'aliment ingerit) i porteu-lo al servei d'urgències.
- Si la persona afectada està conscient, diluïu el tòxic fent-li beure molta aigua.
- Feu-lo vomitar, donant-li aigua amb sal.

Què no heu de fer mai?

- No li provoqueu el vòmit si el tòxic és un producte càustic (lleixiu, sabó, típex, cola adhesiva) o un producte derivat del petroli.
- No li doneu llet.

Símptomes d'alarma

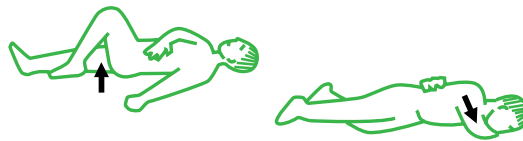
- Si sospiteu que ha pres substàncies càustiques: sabó en pols, lleixius...
- Si ha pres substàncies verinoses: verí de rates o escarbats.
- Si ha pres medicament en altes dosis, incloent-hi els xarops d'ús pediàtric.
- Si sospiteu que hi ha intoxicació i té vòmits intensos i està adormit.
- En aquests casos s'aconsella el trasllat immediat de la persona afectada al servei d'urgències.

Convulsions. Atac epilèptic

Les convulsions o l'atac epilèptic acostumen a caracteritzar-se per la pèrdua de la consciència, per les contraccions musculars generalitzades i per la desviació dels ulls cap amunt. Quan observeu aquests símptomes:

Què heu de fer?

- Poseu la persona afectada a terra.
- Poseu-li un mocador doblegat entre les dents per a evitar que es mossegui la llengua.
- No li restringiu els moviments.
- Afluixeu-li la roba, sobretot el coll.
- No la canvieu de lloc, si hi ha perill.
- Comproveu si respira:
 - si no respira, hi ha d'intervenir un metge o un expert que li mantingui la respiració artificial.
 - si la respiració és sorollosa, obriu-li la via aèria: pressioneu-li el front amb una mà i tireu-li la barbata cap amunt amb l'altra.
- Si té febre, no li poseu el termòmetre durant la convulsió. Desvestiu-la i poseu-li draps humits a la cara.
- Situeu-la en posició lateral estable per si vomita o hi ha secrecions.

Una vegada finalitzada la convulsió, o si ja dura més de 15 minuts, aviseu l'ambulància. És normal que la persona afectada estigui inconscient.

Cremades

Les cremades són un dels accidents que més es produeixen en un centre escolar, tot i que els danys no són de la mateixa consideració (depenen de l'extensió i la profunditat de la lesió). Les cremades més compromeses són les que afecten la cara. Si es produeix un incident amb foc:

Què heu de fer?

- Separeu la víctima del foc.
- Apagueu-li el foc del cos amb una manta o fent rodolar la persona per terra.
- Si no està conscient, hi ha d'intervenir un metge o un expert que li faci una reanimació cardiopulmonar.
- Renteu-li la cremada amb aigua freda fins que el dolor disminueixi.
- Protegiu-li la cremada amb una gasa, mai amb cotó fluix.
- No li arrenqueu la roba enganxada.
- No li poseu ni oli ni pomada.
- No li rebenteu les butllofes.
- Consulteu un metge.

Electrocució

La propensió dels nens i les nenes a ficar els dits als endolls és la causa principal de les electrocucions, encara que hi ha vegades que són degudes a la deficiència de la instal·lació elèctrica. Cal tenir en compte que, en cas d'electrocució, les lesions més greus són les internes, que no es poden observar a simple vista.

Què heu de fer?

- Desconnecteu el corrent elèctric des de l'interruptor general.
- Mentre continuï connectat el corrent, no toqueu la persona afectada amb les mans.
- Enretireu-la del corrent amb un objecte aïllant, com la fusta o el plàstic.
- Si no està conscient, hi ha d'intervenir un metge o un expert perquè li faci una reanimació cardiopulmonar.
- Protegiu-li les cremades utilitzant alguna peça de roba neta.
- Cobriu la persona accidentada amb mantes per a evitar que es refredi.
- Aviseu l'ambulància per a fer-ne el trasllat.

Ennuegament (és diferent de l'ofegament)

L'ennuegament és conseqüència de l'obstrucció de les vies respiratòries per introducció d'un cos estrany.

Què heu de fer?

- Si la persona accidentada està conscient, feu que tussi fins que tregui l'objecte.

- Si no està conscient, feu-li de 6 a 10 compressions abdominals d'acord amb les instruccions següents:

- col·loqueu-vos al seu darrere,
- agafeu-la per sota de les costelles,
- feu-li compressions fortes i brusques.

- Si no es manté dreta, poseu-la a terra, panxa enlaire, i feu-li compressions abdominals.

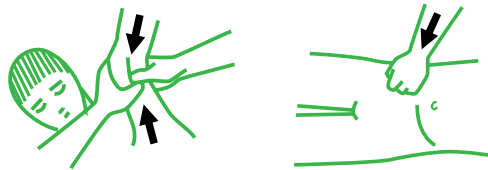
- Si no respira, hi ha d'intervenir un metge o un expert que li faci una reanimació cardiopulmonar.

Hemorràgia greu

Una hemorràgia és greu quan la sang surt de forma abundant i indeturable per una ferida o un tall.

Què heu de fer?

- Ajagueu la persona accidentada amb les cames alçades.
- Aixequeu-li l'extremitat que sagna.
- Si hi ha algun objecte punxant a la ferida, no l'hi tragueu.
- Pressioneu directament la ferida amb el taló o els dits de la mà i cobriu-l'hi amb draps estèrils o nets per a aturar l'hemorràgia.
- Si continua sagnant, pressioneu fort la cama o el braç, pels punts que es mostren en el dibuix.

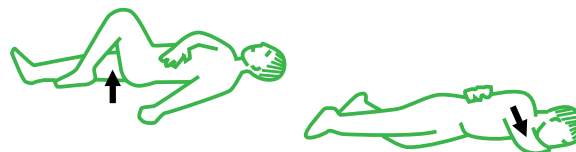
- Encara que l'hemorràgia s'aturi, continueu fent pressió fins que arribi l'assistència.
- Si la persona està pàl·lida, marejada o suada i té les mans i els peus freds, aixequeu-li les cames.
- Si no millora en una estona, traslladeu-la ràpidament a un centre d'assistència amb els mitjans propis, ja que l'hemorràgia podria tenir conseqüències greus.
- No li feu cap torniquet, ja que en alguns casos pot provocar que després li hagin d'amputar l'extremitat.

Inconsciència

La majoria de vegades és per una lipotímia i la persona recupera la consciència en menys de cinc minuts. Altres vegades també pot ser conseqüència d'una intoxicació o sobredosi de droga.

Què heu de fer?

- Per comprovar si està conscient, doneu-li copets a la cara.
- Si no respon i hi ha sospita de traumatisme, no la mogueu fins que arribi l'ambulància.
- Si no respira, hi ha d'intervenir un metge o un expert que li faci una reanimació cardiopulmonar.
- Si respira, situeu-la en posició lateral estable.

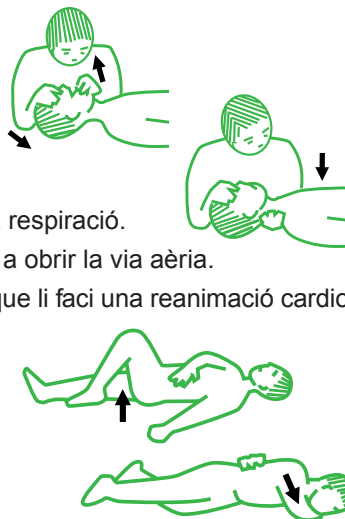

Ofegament per immersió

A l'estiu sovint hi ha sortides escolars a la platja o a la piscina, i les imprudències dels alumnes arriben a provocar alguns accidents per ofegament.

Què heu de fer?

- Poseu la persona afectada a terra, de panxa enlaire.
- Obriu-li la via aèria, pressioneu-li el front amb una mà i tireu-li la barbata cap amunt amb l'altra.
- Comproveu si respira, mireu el pit si es mou i escolteu la sortida d'aire.
- No intenteu que expulsi l'aigua abans de restablir-li la respiració.
- Si vomita, gireu-li el cap, netegeu-li la boca i torneu-li a obrir la via aèria.
- Si no respira, hi ha d'intervenir un metge o un expert que li faci una reanimació cardio-pulmonar urgent.
- Situeu la persona afectada en posició lateral estable una vegada recuperada la respiració, per si vomita.
- Treieu-li la roba, eixugueu-la i emboliqueu-la amb una manta perquè no es refredi.

Traumatismes

Els nens i les nenes se solen moure molt i tenen propensió a caure i donar-se cops. Quan aquests incidents comporten un traumatisme, cal anar amb compte, perquè les conseqüències poden ser greus.

Què cal fer?

- Els petits cops requereixen aigua freda. Si el lloc contusionat és una articulació i s'infla exageradament, l'ha de visitar un metge o l'hem de portar a l'hospital.
- No mogueu la persona afectada.
- Comproveu si està conscient.
- Si no respira, hi ha d'intervenir un metge o un expert que li faci una reanimació cardio-pulmonar.
- Controleu les hemorràgies comprimint amb força el punt que sagna.
- Truqueu a l'ambulància i no deixeu sola la persona en cap moment.
- No proveu d'immobilitzar la persona perquè el risc de lesions és més elevat que el possible benefici.

Traumatismes greus

Normalment es produeixen per caigudes des d'una certa alçada. Quan la persona no es pot valer per si mateixa després de la caiguda, cal deixar-la a terra fins que arribi personal sanitari i pugui traslladar-la.

Si la persona està inconscient, és possible que hi hagi un traumatisme cranioencefàlic. En aquest cas cal sospitar una lesió de columna cervical. És molt important immobilitzar de la millor manera possible el coll fins que arribi el personal sanitari.

En tots els casos és important abrigar la víctima per a evitar una hipotèrmia.

Gas

- Si hi ha una fuga de gas sense foc:
 - tanqueu la clau de pas,
 - ventileu el local obrint les portes i les finestres,
 - recordeu que no s'han de produir guspires ni obrir o tancar interruptors de llum.
- Si hi ha una fuga de gas amb foc:
 - tanqueu la clau de pas,
 - extingiu-lo amb un extintor adequat,
 - no s'ha d'apagar la flama abans de tancar el gas, ja que l'acumulació de gas a tocar d'un punt calent pot donar lloc a una explosió,
 - actueu com en el cas anterior.
- En ambdós casos aviseu un tècnic autoritzat perquè revisi la instal·lació o porteu l'aparell a reparar.
- Procureu que la instal·lació de gas i dels aparells, la faci personal autoritzat.
- Per encendre un cremador de gas, s'ha d'encendre el misto abans d'obrir l'aixeta de pas.
- Manteniu nets els cremadors.
- Els tubs flexibles que transporten gas han d'estar homologats i heu de canviar-los quan caduquin o s'hagin deteriorat.
- Hi ha d'haver bona ventilació als llocs amb gas: una ventilació alta i baixa per a crear corrent d'aire.
- Si hi ha ampolles de gas de reserva, hauran de ser a llocs ventilats i sempre dretes, apartades de fonts de calor. S'ha d'evitar posar-les als soterranis.
- Les ampolles buides també han d'estar tancades.
- No s'han d'encendre flames durant el canvi d'ampolles.

Bombones

- Les bombones de butà grosses, les de 14 kg, porten vàlvula de seguretat; en canvi, les bombones petites, de càmping, no en porten.
- Si hi ha algun problema amb una bombona de butà grossa, es pot intentar treure'n el regulador fent força cap amunt en el cercol de plàstic que té. És un moviment molt ràpid i la bombona queda tancada per la vàlvula.

Electricitat

- En cas d'incendi, el primer que s'ha de fer és tallar el corrent. Després actueu amb l'extintor més adequat. No apagueu el foc amb aigua sense haver tallat el corrent.
- No toqueu les persones accidentades per corrent fins després d'haver-lo tallat.
- Connexions elèctriques:
 - les potes dels endolls han d'estar ben collades perquè no treguin guspires; les males connexions originen escalfaments i poden generar un incendi,
 - tapeu els endolls per a evitar que els infants s'hi accidentin,
 - no connecteu gaires aparells al mateix endoll o llums al mateix interruptor, ja que hi pot haver una sobrecàrrega d'intensitat, i si s'escalfen els cables i els endolls, es pot provocar un incendi.
- Cables elèctrics:
 - han d'estar en bon estat i no han d'estar recargolats,
 - l'aïllament del cable ha de ser adequat a la seva funció i s'ha d'instal·lar correctament,
 - el diàmetre del cable ha de ser proporcional a la intensitat de corrent que hi ha de passar,
 - els cables s'han de connectar bé, no pas amb les típiques unions casolanes.
- Aparells elèctrics:
 - abans de connectar un aparell elèctric a la xarxa, cal veure si la tensió és la que hi correspon,
 - no toqueu aparells elèctrics amb les mans molles o amb parts del cos molles,
 - desendol·leu els aparells quan no es facin servir,
 - no manipuleu aparells que tinguin o puguin tenir alta tensió,
 - en desendollar els aparells, estireu per la part de plàstic de l'endoll, mai el cable,
 - si es cala foc en un televisor, no l'apagueu amb aigua, perquè això pot provocar descàrregues dels condensadors,
 - abans d'intentar reparar un aparell elèctric o una instal·lació, talleu el corrent general,
 - aneu amb cura quan feu bricolatge elèctric,
 - mireu de no deixar la superfície calenta de cap aparell en un lloc inadequat,
 - si un fusible salta sovint, és perquè hi ha una avaria a la instal·lació (abans de posar un fusible nou, localitzeu-la i repareu-la).

Manteniment de la instal·lació elèctrica

L'empresa instal·ladora contractada:

Cada any

- Ha de fer un bon manteniment anual de la instal·lació.

Cada 2 anys

- Ha de fer-hi una inspecció obligatòria a càrrec d'una empresa d'inspecció i control.

Altres

Cuines

- No us n'aneu de la cuina sense tancar el foc. Un líquid que vessés o un corrent d'aire fort podrien apagar les flames del fogó i el gas continuaria sortint.
- Si s'encén la paella amb oli, heu de tancar el gas i posar una tapadora sobre la paella per ofegar el foc. Si el foc és gran, heu d'utilitzar un extintor adequat, però no heu d'abocar-hi mai aigua.
- Si s'encén la mampara d'extracció, heu de tancar el gas, retirar l'utensili del foc i extingir-lo amb aigua o un extintor adequat.
- Per evitar problemes, heu de vigilar els mànecs de les paelles, cassoles, etc., que no sobresurtin de la cuina. Un bon hàbit és fer-los girar 90 graus.
- Heu de mantenir nets els filtres i les campanes.
- Heu d'apagar els aparells de cocció que no es facin servir i tancar el gas quan s'acaba la jornada.

Estufes

- Cal vigilar-les, ja que són punts molts calents, transportables, i no hi ha les mateixes condicions a tot arreu.
- No acosteu les estufes a les cortines, els llits, els mobles, els sofàs, les catifes, les moquetes ni a cap altre element que pugui arribar a cremar.
- Eduqueu els nens i les nenes sobre el perill d'aquests aparells, perquè no els moguin ni s'acostin als elements indicats, que evidentment poden cremar.
- Per evitar males combustions i el risc d'asfíxia, no obtureu les entrades d'aire i doneu prou tiratge a les estufes.

Calderes

- Procureu una bona ventilació d'aire fresc per baix i que la sortida dels fums per dalt tingui el tub corresponent amb el tiratge adequat.
- Intenteu que no es creïn corrents d'aire forts que puguin apagar la flama pilot i que continuï sortint gas sense cremar (hi ha moltes calderes que actuen sobre la sortida del gas en un cas així).

Manteniment de les calderes

L'empresa instal·ladora contractada:

Cada any

- Ha de procurar que la caldera tingui una bona ventilació d'aire fresc per baix, i que la sortida dels fums per dalt tingui el tub corresponent amb el tiratge adequat.
- Fer un bon manteniment periòdic de l'aparell.

Altres

Laboratoris

- Informeu-vos dels productes (característiques, danys, etc.).
- Controleu els productes.
- Col·loqueu-los en llocs protegits.
- Tingueu en compte les instruccions de manipulació.
- Aneu amb compte amb les soldadures.

Ascensors

L'empresa de manteniment contractada:

Cada mes

- Revisió de conservació i manteniment de l'aparell.

Cada 2 anys

- Ha de fer-hi una inspecció obligatòria a càrrec d'una empresa d'inspecció i control.

L'extintor

L'extintor és un aparell que, si bé és fàcil de manipular, requereix un coneixement mínim quan s'ha de fer servir, per tal de treure'n el màxim profit. Les recomanacions que tot seguit us oferim hi van encaminades.

- L'extintor té una capacitat limitada, ha d'utilitzar-se contra focs de dimensions petites.
- Abans d'utilitzar-lo, comproveu que l'extintor és l'apropiat per al tipus de material que crema.
- Treieu el passador-precinte, si en té: accioneu l'ampolla extintor. Agafeu el broc de la mànega (de descàrrega) i premeu la palanca de descàrrega.
- Projecteu l'extintor cap a l'objecte que crema amb un moviment d'escombra contra la part baixa de les flames.
- Intenteu envoltar l'objecte encès. Descarregueu-hi tot l'extintor.

TIPUS D'EXTINTOR	TIPUS DE FOC
Extintors de pols ABC	Tot tipus de focs: fusta, paper, roba, oli, gas... També es pot utilitzar en presència d'electricitat fins a 1.000 volts.
Extintor CO ₂	Foc on hi ha presència d'electricitat o components electrònics (sala d'ordinadors, cuina...).

L'extintor

Classes de foc

CLASSE DE FOC	MATERIALS
Classe A	Focs produïts per materials sòlids: fusta, paper, draps, etc.
Classe B	Focs produïts per matèries líquides o que es liquen amb la calor: gasolina, oli, pintura, greix, etc.
Classe C	Focs de gasos combustibles: propà, butà, gas, etc.
Classe D	Són focs de metalls de característiques especials, com el magnesi, l'alumini, etc.

Manteniment dels extintors

El centre docent:

Cada tres mesos

- Ha de comprovar-ne l'accessibilitat, el bon estat de conservació, els sistemes de seguretat, els precintes, les inscripcions, la mànega, etc.
- Ha de comprovar l'estat de la càrrega (pes i pressió) de l'extintor i de l'ampolla de gas impulsor (si n'hi ha), i l'estat de les parts mecàniques (broquet, vàlvules, mànega, etc.).

L'empresa instal·ladora contractada:

Cada any

- Ha de revisar l'estat de la càrrega de l'extintor, i en el cas dels de pols amb botella d'impulsió, l'estat de l'agent extintor.
- Ha de comprovar la pressió d'impulsió de l'agent extintor.
- Ha de comprovar-ne l'estat de la mànega, el broquet o la llança, les vàlvules o parts mecàniques.

Cada 5 anys

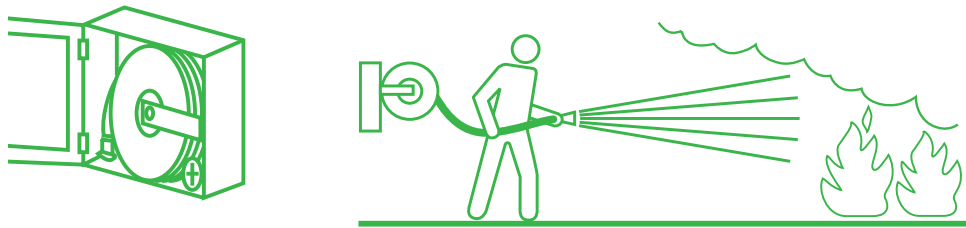
- Quan s'arribi a la data del timbre de l'extintor, aquest s'haurà de retimbrar d'acord amb la norma ITC-MIE AT.5 del Reglament d'aparells de pressió sobre extintors d'incendis (BOE 149, de 23 de juny de 1982). L'extintor només es pot retimbrar tres vegades.

Boques d'incendis

Boca d'incendis equipada de 25 mm

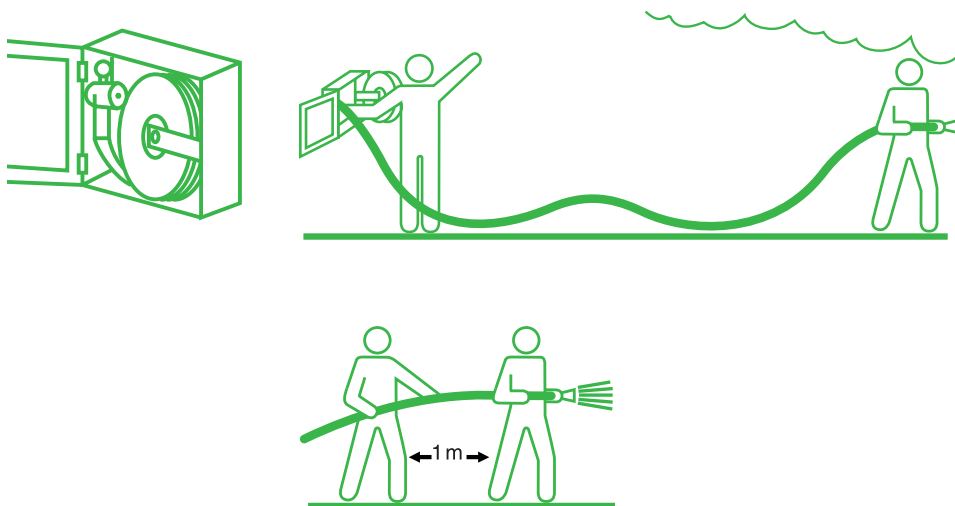
Característiques principals quant al funcionament:

- No exigeix l'extensió total de la mànega, perquè està dotada d'una mànega tubular semirígida.
- Com que els cabals són baixos, la força de reacció és baixa, per la qual cosa pot ser utilitzada per una sola persona.

Boca d'incendis equipada de 45 mm

- Exigeix l'extensió total de la mànega, per a poder-la utilitzar, perquè està dotada de mànega flexible plana.
- Com que els cabals són alts, la força de reacció és alta, per la qual cosa, a l'hora de manejar-la, calen dues persones o més.

Boques d'incendis

Manteniment de les boques d'incendis

El centre docent:

Cada tres mesos

- Ha de comprovar l'accessibilitat a la boca i la senyalització dels equips.
- Ha d'inspeccionar-ne tots els components, desenrotllar la mànega en tota l'extensió i accionar el broquet en cas que tingui diverses posicions.
- Ha de comprovar, per lectura del manòmetre, la pressió de servei.
- Ha de netejar el conjunt i el greixatge de tancaments i frontisses a les portes de l'armari.

L'empresa instal·ladora:

Cada any

- Ha de desmuntar la mànega i provar-la en un lloc adequat.
- Ha de comprovar el funcionament del broquet (en les diferents posicions) i el sistema de tancament.
- Ha de comprovar l'estanquitat dels ràcords i la mànega i l'estat de les juntes.
- Ha de comprovar la indicació del manòmetre amb una altra referència (patró) acohlada en el ràcord de connexió de la mànega.

Cada 5 anys

- La mànega s'ha de sotmetre a una pressió de prova de 15 kg/cm².

Altres

Sistema de detecció i alarma d'incendis automàtics

L'empresa de manteniment contractada:

Cada any

- Ha de fer una revisió integral de la instal·lació.
- Ha de revisar les unions roscades o soldades.
- Ha de netejar i reglar els relés.
- Ha de regular les tensions i les intensitats.
- Ha de revisar els equips de transmissió d'alarma.
- Ha de fer una prova final de la instal·lació amb cada font de subministrament elèctric.

Sistema d'alarma d'incendi manual

L'empresa de manteniment contractada:

Cada any

- Ha de fer la revisió integral de la instal·lació.
- Ha de netejar-ne els components.
- Ha de revisar les unions roscades o soldades.
- Ha de fer una prova final de la instal·lació amb cada font de subministrament elèctric.

Sistemes fixos d'extinció

(Ruixadors d'aigua, aigua polvoritzada, pols, escuma, anhídrid carbònic, halons)

El centre docent:

Cada dos mesos

- Ha de comprovar que tots els broquets de l'agent extintor o ruixadors estan en bon estat i lliures d'obstacles perquè funcionin correctament.
- Ha de comprovar el bon estat dels components del sistema, especialment de la vàlvula de prova en els sistemes de ruixadors, o els comandaments manuals de la instal·lació dels sistemes de pols, anhídrid carbònic o halons.
- Ha de comprovar l'estat de càrrega de la instal·lació dels sistemes de pols, anhídrid carbònic o halons i de les ampolles de gas impulsor, quan n'hi hagi.
- Ha de comprovar els circuits de senyalització, pilots, etc., en els sistemes amb indicacions de control.
- Neteja general de tots els components.

L'empresa instal·ladora:

Cada any

- Ha de fer-ne una comprovació integral, d'acord amb les instruccions del fabricant o instal·lador, que inclou les accions següents:
 - Comprovar els components del sistema, especialment els dispositius d'alarma.
 - Comprovar la càrrega de l'agent extintor i de l'indicador de càrrega (mesura alternativa del pes o pressió).
 - Comprovar l'estat de l'agent extintor.
- Fer una prova de la instal·lació en les condicions de la seva recepció.

Lèxic utilitzat en el pla d'emergència

● Terminologia bàsica

$$x = \frac{1}{2}$$

Terminologia bàsica

Alarma

Senyal audible o visible que avisa de l'existència d'un sinistre.

Alerta

Contrasenya adreçada a la població sotmesa al risc, i també als serveis, als grups i les autoritats que han d'intervenir-hi, que indica la possibilitat o l'obligació de fer durant el període de vigència de la contrasenya determinades operacions, normalment preestablertes, de caràcter preventiu o rehabilitador.

Autoprotecció

Actituds i actuacions, espontànies o apreses, amb les quals la població millora l'eficàcia de les mesures de protecció.

Confinament

Acció de tancar-se en un local, preferentment sense finestres, i tapar-ne totes les obertures, incloent-hi les entrades d'aire, després d'haver parat les instal·lacions de climatització i ventilació.

CRA

Centre Receptor d'Alarmes.

Emergència

Contrasenya adreçada a la població afectada per la calamitat, i també als serveis, als grups i les autoritats que han d'intervenir-hi, que indica la possibilitat o l'obligació de realitzar, durant el període de vigència de la contrasenya, determinades operacions normalment preestablertes i que pretenen la reducció i la reparació del dany i la protecció immediata de les persones, els béns i el medi ambient.

Exercici

Representació programada d'alguna de les operacions de resposta al risc o a la calamitat (a diferència del simulacre, en què es representa la totalitat d'operacions de resposta), feta en condicions tan semblants a la realitat com és possible. Les operacions de resposta representades són les associades a les declaracions d'alerta o d'emergència.

Evacuació

Trasllat organitzat d'un grup de persones afectades per una emergència.

Terminologia bàsica

Hidrant

Aparell hidràulic connectat a la xarxa general de distribució d'aigua, que s'utilitza per a subministrar aigua durant totes les fases d'un incendi.

Implantació

Accions dels responsables del centre per a mantenir l'eficàcia i l'operativitat del pla.

Manteniment

Accions per a garantir la continuïtat, la posada al dia o l'actualització constant i la millora de les accions engegades mitjançant la implantació.

Pla d'emergència

Document que estableix el conjunt sistemàtic de normes de resposta a tots els riscos previsibles en un determinat àmbit, com, per exemple, edificis, instal·lacions, nuclis habitats, solars, activitats, i d'altres.

Risc

Eventualitat de danys greus col·lectius produïts per fets de qualsevol naturalesa. S'expressa quantitativament com el producte de la probabilitat que el fet succeeixi pels danys esperats.

Sectorització

Espai que queda separat d'altres espais mitjançant elements delimitadors resistents al foc, que permeten aïllar-lo del fum i del foc durant un temps determinat en cas d'incendi (parets, portes i vidres especials resistents al foc, etc.).

Simulacre

Exercici d'entrenament fet en condicions semblants de les d'una emergència autèntica.

Identificació del centre

Nom del centre

Codi

Adreça

Població

Comarca

Nivells educatius

Any de realització del pla

Data d'actualització del pla

Identificació del centre docent

Completeu-ho

Nom del centre

Codi

Nivells educatius

Carrer

Població

Telèfon

Fax

Nombre d'alumnes total

Curs

Nombre d'edificis total

El centre, es troba en un nucli urbà?

Sí

No

És un edifici aïllat?

Sí

No

L'ús de l'edifici és compartit?

Sí

No

Si l'edifici és compartit, amb què?

Comerços

Habitatges

Oficines

Altres:

Carrers o vies per on es pot accedir al centre

Anoteu-ne el nom i completeu les dades

Els carrers són prou amples perquè hi passin els vehicles dels bombers, les ambulàncies, etc.?

Sí

No

Amplada de la calçada/es (en metres)

És un carrer de doble sentit?

Sí

No

Equipament de seguretat a l'exterior del centre

Hi ha hidrants col·locats a la via pública?

Sí

No

Si n'hi ha, com són?

de pericó

de columna

Indiqueu el diàmetre de l'hidrant:

80

100

150

Característiques de cada edifici

Completeu les dades per a cada edifici del centre docent

		Edifici 1	Edifici 2	Edifici 3
Nom ⁽¹⁾				
Superfície construïda aproximada (en m ²) ⁽²⁾				
Estructura ⁽³⁾	Metàl·lica	☐	☐	☐
	De formigó	☐	☐	☐
	D'obra	☐	☐	☐
	Altres	☐	☐	☐

		Edifici 4	Edifici 5	Edifici 6
Nom				
Superfície construïda aproximada (en m ²) ⁽²⁾				
Estructura ⁽³⁾	Metàl·lica	☐	☐	☐
	De formigó	☐	☐	☐
	D'obra	☐	☐	☐
	Altres	☐	☐	☐

Nombre de plantes ⁽⁴⁾

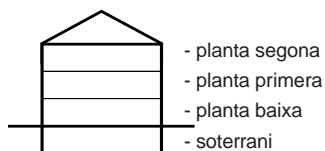
Observacions

⁽¹⁾ Si els edificis tenen un nom (ex.: edifici preescolar, edifici primària, edifici cargol...) es pot anotar per a identificar-lo.

⁽²⁾ La superfície construïda no comprèn els patis ni altres zones descobertes.

⁽³⁾ Si no sabeu quin tipus d'estructura té l'edifici demaneu assessorament a l'Ajuntament.

⁽⁴⁾ Per a anotar el nombre de plantes, cal comptar-les totes, com en l'exemple següent:
Nombre de plantes: soterrani / planta baixa / planta primera / planta segona.

Planta baixa

Completeu les dades (no us descuideu el nom o la numeració de l'edifici)

Edifici

Nom

Activitats

Nombre d'aules i altres espais del centre ⁽¹⁾

Núm.

Nom

Núm.

Nom

Ocupació màxima de la planta

Alumnes + personal docent + personal no docent = Total aproximat

Vies d'evacuació. Sortides a l'exterior ⁽²⁾

Nombre

Amplades

•

•

•

•

•

•

Són alternatives? ⁽³⁾

Sí

No

Són practicables? ⁽⁴⁾

Sí

No

Són senyalitzades?

Sí

No

En quin sentit s'obren les portes?

Cap enfora

Cap endins

Mitjans que teniu per a protegir-vos

Enllumenat d'emergència

Detectors automàtics d'incendis

Senyalització

Boques d'incendis equipades

Extintors d'incendis manuals

Sistema fix d'extinció

Polsadors d'alarma

Avisador d'alarma

⁽¹⁾ Cal anotar les activitats que hi ha a cada planta: aules, laboratoris, biblioteques, tallers, cuines, menjadors, despatxos, magatzems de material, calderes, quadre elèctric i quadre d'instal·lació de gas, entre altres.

⁽²⁾ Les vies d'evacuació són vies d'accés habituals o no (escales i sortides d'emergència) que, en cas d'emergència, fan possible el desplaçament dels alumnes i del personal del centre fins a un espai exterior segur (el punt de concentració). Els ascensors no es consideren vies d'evacuació.

⁽³⁾ En cas de més d'una sortida, és important saber si hi ha alternativa de sortida, perquè des de qualsevol punt sempre hi hagi més d'una sortida.

⁽⁴⁾ Una sortida es considera practicable si el sistema d'obertura de la porta és fàcil de fer servir i es pot obrir des del mateix lloc, i no hi ha obstacles que impedeixin el pas.

Planta núm.

Completeu les dades (no us descuideu el nom o la numeració de l'edifici)

Edifici

Nom

Activitats

Nombre d'aules i altres espais del centre ⁽¹⁾

Núm.

Nom

Núm.

Nom

Ocupació màxima de la planta

Alumnes + personal docent + personal no docent = Total aproximat

Vies d'evacuació ⁽²⁾

Escales (o sortides a l'exterior)

Nombre

Amplades

•

•

•

•

•

•

Són alternatives? ⁽³⁾

Sí

No

Són practicables? ⁽⁴⁾

Sí

No

Són senyalitzades?

Sí

No

Hi ha sortides directes a l'exterior?

Sí

No

Nombre

Mitjans que teniu per a protegir-vos

Enllumenat d'emergència

Detectors automàtics d'incendis

Senyalització

Boques d'incendis equipades

Extintors d'incendis manuals

Sistema fix d'extinció

Polsadors d'alarma

Avisador d'alarma

⁽¹⁾ Cal anotar les activitats que hi ha a cada planta: aules, laboratoris, biblioteques, tallers, cuines, menjadors, despatxos, magatzems de material, calderes, quadre elèctric i quadre d'instal·lació de gas, entre altres.

⁽²⁾ Les vies d'evacuació són vies d'accés habituals o no (escales i sortides d'emergència) que, en cas d'emergència, fan possible el desplaçament dels alumnes i del personal del centre fins a un espai exterior segur (el punt de concentració). Els ascensors no es consideren vies d'evacuació.

⁽³⁾ En cas de més d'una sortida, és important saber si hi ha alternativa de sortida, perquè des de qualsevol punt sempre hi hagi més d'una sortida.

⁽⁴⁾ Una sortida es considera practicable si el sistema d'obertura de la porta és fàcil de fer servir i es pot obrir des del mateix lloc, i no hi ha obstacles que impedeixin el pas.

Planta núm.

Completeu les dades (no us descuideu el nom o la numeració de l'edifici)

Edifici

Nom

Activitats

Nombre d'aules i altres espais del centre ⁽¹⁾

Núm.

Nom

Núm.

Nom

Ocupació màxima de la planta

Alumnes + personal docent + personal no docent = Total aproximat

Vies d'evacuació ⁽²⁾

Escales (o sortides a l'exterior)

Nombre

Amplades

•

•

•

•

•

•

Són alternatives? ⁽³⁾

Sí

No

Són practicables? ⁽⁴⁾

Sí

No

Són senyalitzades?

Sí

No

Hi ha sortides directes a l'exterior?

Sí

No

Nombre

Mitjans que teniu per a protegir-vos

Enllumenat d'emergència

Detectors automàtics d'incendis

Senyalització

Boques d'incendis equipades

Extintors d'incendis manuals

Sistema fix d'extinció

Polsadors d'alarma

Avisador d'alarma

⁽¹⁾ Cal anotar les activitats que hi ha a cada planta: aules, laboratoris, biblioteques, tallers, cuines, menjadors, despatxos, magatzems de material, calderes, quadre elèctric i quadre d'instal·lació de gas, entre altres.

⁽²⁾ Les vies d'evacuació són vies d'accés habituals o no (escales i sortides d'emergència) que, en cas d'emergència, fan possible el desplaçament dels alumnes i del personal del centre fins a un espai exterior segur (el punt de concentració). Els ascensors no es consideren vies d'evacuació.

⁽³⁾ En cas de més d'una sortida, és important saber si hi ha alternativa de sortida, perquè des de qualsevol punt sempre hi hagi més d'una sortida.

⁽⁴⁾ Una sortida es considera practicable si el sistema d'obertura de la porta és fàcil de fer servir i es pot obrir des del mateix lloc, i no hi ha obstacles que impedeixin el pas.

Soterrani

Completeu les dades (no us descuideu el nom o la numeració de l'edifici)

Edifici Nom

Activitats

Nombre d'aules i altres espais del centre ⁽¹⁾

Núm.	Nom	Núm.	Nom
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Ocupació màxima de la planta

Alumnes + personal docent + personal no docent = Total aproximat

Vies d'evacuació ⁽²⁾

Escales (o sortides a l'exterior)

Nombre

Amplades

Són alternatives? ⁽³⁾ Sí No

Són practicables? ⁽⁴⁾ Sí No

Són senyalitzades? Sí No

Hi ha sortides directes a l'exterior? Sí No Nombre

Mitjans que teniu per a protegir-vos

☐ Enllumenat d'emergència 	☐ Detectors automàtics d'incendis
☐ Senyalització 	☐ Boques d'incendis equipades
☐ Extintors d'incendis manuals 	☐ Sistema fix d'extinció
☐ Polsadors d'alarma 	☐ Avisador d'alarma

⁽¹⁾ Cal anotar les activitats que hi ha a cada planta: aules, laboratoris, biblioteques, tallers, cuines, menjadors, despatxos, magatzems de material, calderes, quadre elèctric i quadre d'instal·lació de gas, entre altres.

⁽²⁾ Les vies d'evacuació són vies d'accés habituals o no (escales i sortides d'emergència) que, en cas d'emergència, fan possible el desplaçament dels alumnes i del personal del centre fins a un espai exterior segur (el punt de concentració). Els ascensors no es consideren vies d'evacuació.

⁽³⁾ En cas de més d'una sortida, és important saber si hi ha alternativa de sortida, perquè des de qualsevol punt sempre hi hagi més d'una sortida.

⁽⁴⁾ Una sortida es considera practicable si el sistema d'obertura de la porta és fàcil de fer servir i es pot obrir des del mateix lloc, i no hi ha obstacles que impedeixin el pas.

Riscos interiors (depenen de les instal·lacions del centre) ⁽¹⁾

Marqueu les opcions corresponents amb una creu

Incendis i explosions

Risc alt

Senyaleu si hi ha aquestes instal·lacions al centre

Instal·lacions i aparells elèctrics

Estan sectoritzats? ⁽²⁾ Sí No

Calderes. Senyaleu el tipus de combustible que s'hi utilitza:

gas propà gas butà gas natural

gasoil Un altre. Anoteu-lo: _____

Estan sectoritzades? Sí No

Dipòsits de combustible o productes perillosos (tòxics o inflamables)

Tipus de combustible: gas propà gas butà gas natural

gasoil Altres. Anoteu-los: _____

Estan sectoritzats? Sí No

Tallers i laboratoris ⁽³⁾

S'hi utilitzen productes inflamables o fàcilment combustibles? Sí No

Quins productes? _____

Estan sectoritzats? Sí No

Altres: locals tècnics, tallers de manteniment, etc.

Anoteu-los _____

Estan sectoritzats? Sí No

⁽¹⁾ Els locals i les zones de risc especial es classifiquen en tres tipus: risc alt, risc mitjà i risc baix. En el pla hi figura una classificació orientativa, d'acord amb la normativa vigent.

⁽²⁾ Sectorització: espai que queda separat d'altres espais mitjançant elements delimitadors, resistent al foc, que permeten aïllar-lo del fum i del foc durant un temps determinat en cas d'incendi (parets, portes i vidres especials resistent al foc, etc.).

⁽³⁾ En alguns centres de formació professional hi ha tallers i laboratoris on el risc pot ser alt arran de la quantitat i el grau de perillositat dels productes utilitzats, així com el tipus de processos que s'hi realitzin. Consulteu la fitxa Què farem en cada cas? Seguretat a les instal·lacions, per saber quines precaucions s'han de prendre en les instal·lacions del centre on hi pot haver més risc d'incendi.

Riscos interiors

Marqueu les opcions corresponents amb una creu

Incendis i explosions

Risc mitjà

Senyaleu si hi ha aquestes instal·lacions al centre

Cuines. Senyaleu el tipus de combustible que s'hi utilitza:

gas propà gas butà gas natural

gasoil Un altre. Anoteu-lo:

Estan sectoritzades? Sí No

Altres:

Estan sectoritzades? Sí No

Risc baix

Laboratoris Tallers Sala d'ordinadors

Altres:

Estan sectoritzades? Sí No

Riscos sanitaris

Riscos associats amb la salut dels alumnes

Intoxicació per via oral

Convulsió. Atac epilèptic

Cremada

Electrocució

Ennuegament

Hemorràgia greu

Inconsciència

Ofegament per immersió

Traumatisme greu

Riscos exteriors (depenen de la situació del centre)

Indiqueu si hi ha aquests riscos al centre

Hi ha risc d'inundacions?

El risc d'inundacions depèn de la zona on sigui l'escola i de la seva situació. L'època de màxim risc, a Catalunya, és la tardor.

Sí No

Hi ha risc de nevades i glaçades?

El risc de nevades és elevat sobretot a les zones de muntanya. De tota manera, on les nevades i glaçades poden provocar més problemes és al litoral, a zones no preparades per a la neu.

Sí No

Hi ha risc de terratrèmols?

A Catalunya el risc de terratrèmols és baix. Les comarques amb més risc de patir terratrèmols són el Ripollès i la Garrotxa.

Sí No

Hi ha risc de tempestes i ventades?

En les tempestes, els llamps i els vendavals són el que pot provocar més danys. Les ventades més fortes es produeixen a l'Alt Empordà i al Baix Ebre.

Sí No

Hi ha risc d'incendis forestals?

Si és a prop d'una massa forestal.

Sí No

Hi ha risc d'accident químic?⁽¹⁾

El risc depèn de les instal·lacions properes al centre que hi hagi. Per a valorar aquest risc, responeu primer les següents preguntes.

El centre és a prop d'alguna d'aquestes instal·lacions?

Gasolinera	☐ Sí	Distància aproximada:	<input type="text"/>	☐ No
Indústria química	☐ Sí	Distància aproximada:	<input type="text"/>	☐ No
Magatzem de productes tòxics	☐ Sí	Distància aproximada:	<input type="text"/>	☐ No
Carretera principal, autopista o autovia per on circulen vehicles amb mercaderies perilloses	☐ Sí	Distància aproximada:	<input type="text"/>	☐ No

Hi ha risc d'accident nuclear?⁽¹⁾

El risc depèn de la proximitat del centre a una central nuclear.

El centre és a prop d'alguna central nuclear?

Sí Distància aproximada: No

⁽¹⁾ Les indústries químiques i les centrals nuclears tenen plans d'emergència especials. Si el centre és a prop d'alguna indústria química o una central nuclear, demaneu informació a l'Ajuntament per a confirmar si sou en la zona de risc.

Fitxa d'incidents del centre

La fitxa servirà per a valorar els punts febles del centre

Exemple

Data	Hora	Lloc	Tipus d'incident i explicació	Aspectes remarcables
1/3/1996	12.00	Pati	Un nen cau i es trenca el braç	La causa és la mala col·locació d'una llosa

Anoteu els incidents que es produeixin

Data	Hora	Lloc	Tipus d'incident	Aspectes remarcables

Què pot passar? Identificació dels riscos

Serveis d'emergència

Anoteu-ne els telèfons

Emergències 112

Polícia local / Guàrdia urbana

CRA (Centre Receptor d'Alarmes) ⁽¹⁾

Ajuntament

Mossos d'esquadra

Guàrdia civil 062

Polícia nacional 091

Anoteu-ne els telèfons i els noms (si escau)

Creu Roja

Ambulàncies

Servei d'emergències mèdiques 061

Centres d'Assistència Primària

Centres hospitalaris

Altres

⁽¹⁾ Alguns municipis disposen de CRA (Centre Receptor d'Alarmes) per a rebre les alarmes de riscos o accidents del propi municipi.

Emissores de ràdio que cal sintonitzar en cas d'emergència

Anoteu la freqüència de cada emissora

Emissora local

Catalunya Ràdio

Ràdio Nacional d'Espanya

Empreses de serveis de subministrament

Anoteu-ne el nom i el telèfon

Companyia d'aigua

Companyia elèctrica

Companyia del gas

Companyia d'assegurances

Empreses de manteniment

Anoteu-ne el nom i el telèfon

Instal·lació protecció contra incendis

Calderes

Ascensors

Instal·lació elèctrica

Altres

Personal del centre

Anoteu-ne el nom i el telèfon

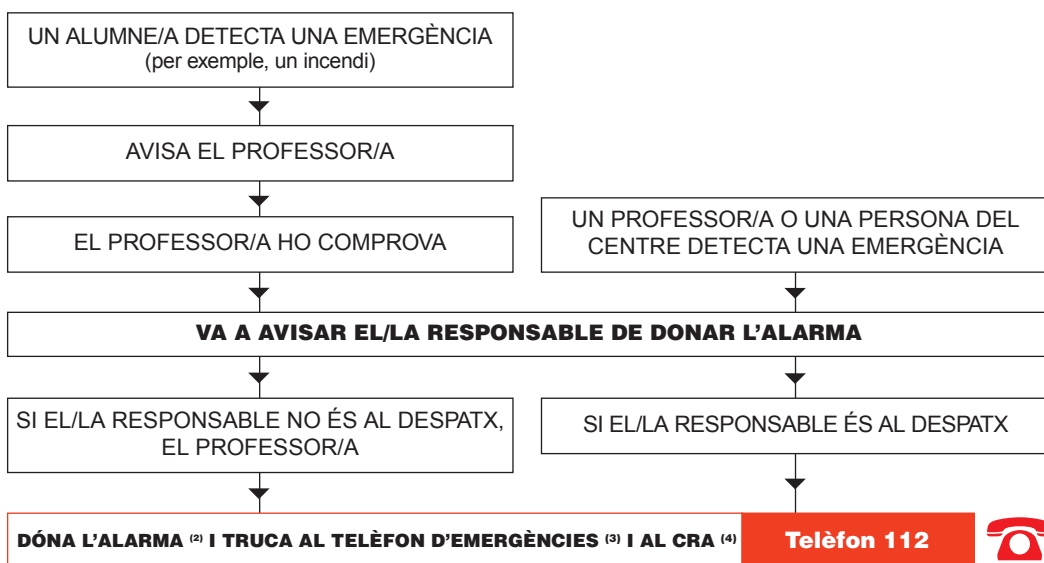
Director/a

Professors/es

Altres

Com avisarem ⁽¹⁾

Sistema d'alarma

amb sirena per megafonia amb un timbre

Altres sistemes. Anoteu-los:

Senyal acústic (so)

Exemple: $(\overset{1\text{ m}}{\text{~}})_{30\text{ s}} (\overset{1\text{ m}}{\text{~}})$ Dibuixeu el senyal:

Model d'avís al telèfon d'emergències

Sóc del centre _____ (nom del centre)
 que és al carrer _____ (nom del carrer)
 número _____, a prop de _____ (nom d'un lloc popular dels voltants, si n'hi ha algun)
 a _____ (població)
 Tenim un _____ (tipus d'incident: incendi, etc.) El/la _____ (tipus d'incident: incendi, etc.)
 és a la planta (núm.) _____ a _____ (lloc concret: biblioteca, etc.)
 _____ (gravetat: per exemple, "surt força fum")
 hi ha _____ (quantitat) ferits i estem evacuant del centre.
 Sóc el/la _____ (persona que truca: director/a, conserge, etc.)
 i truco des del telèfon _____
 En el centre tenim _____ (quantitat) alumnes.

⁽¹⁾ Si teniu un sistema de detecció d'incendis o polsadors d'alarma, aquests aparells donaran l'avís a la centraleta, que haurà de ser en un lloc on sempre hi hagi personal mentre hi hagi activitat al centre. Les diferents llums d'avís han de ser clarament identificables i referides a un lloc del centre. A continuació, el procediment és el que es detalla en el quadre: es comprova que hi ha l'emergència, es dona l'alarma i s'avisava al telèfon d'emergències i al CRA.

⁽²⁾ Cada centre ha de tenir un sistema d'alarma per a incendis, el qual només s'utilitzarà en situacions d'emergència. Si no disposa de cap tipus de senyal d'alarma, haurà d'establir-ne un. Cal tenir en compte que l'alarma s'ha de sentir a tot arreu i s'ha de diferenciar de la resta de senyals acústics del centre. Si s'avisava per megafonia, el missatge no ha de provocar pànic. Cal comprovar que l'alarma funciona correctament i compleix els requisits anteriors.

L'alarma hauria de ser al despatx de la persona responsable d'activar-la. Si el centre docent té més d'un edifici, cadascun ha de tenir la seva alarma. (Així, per exemple, si un incendi afecta només un edifici, aquest edifici serà l'únic que caldrà evacuar, i per tant l'alarma no haurà de sonar a la resta dels edificis.)

⁽³⁾ La trucada al telèfon d'emergències s'ha de fer sempre i de forma prioritària. Vegeu el model d'avís.

⁽⁴⁾ Centre Receptor d'Alarmes.

Com evacuarem el centre

Completeu les dades per a cada edifici

Ordre a seguir en l'evacuació

Edifici

Soterrani _____

Planta baixa _____

Planta núm. _____

Planta núm. _____

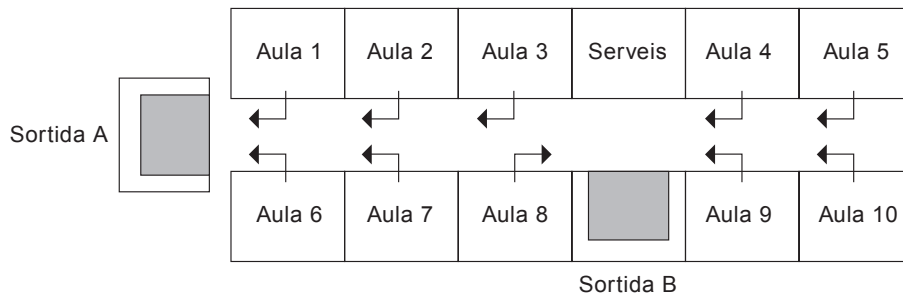
Planta núm. _____

Punt de concentració

Exemple Planta 1

Sortida A: Aula 1 → Aula 6 → Aula 2 → Aula 7 → Aula 3

Sortida B: Aula 8 → Aula 9 → Aula 4 → Aula 10 → Aula 5

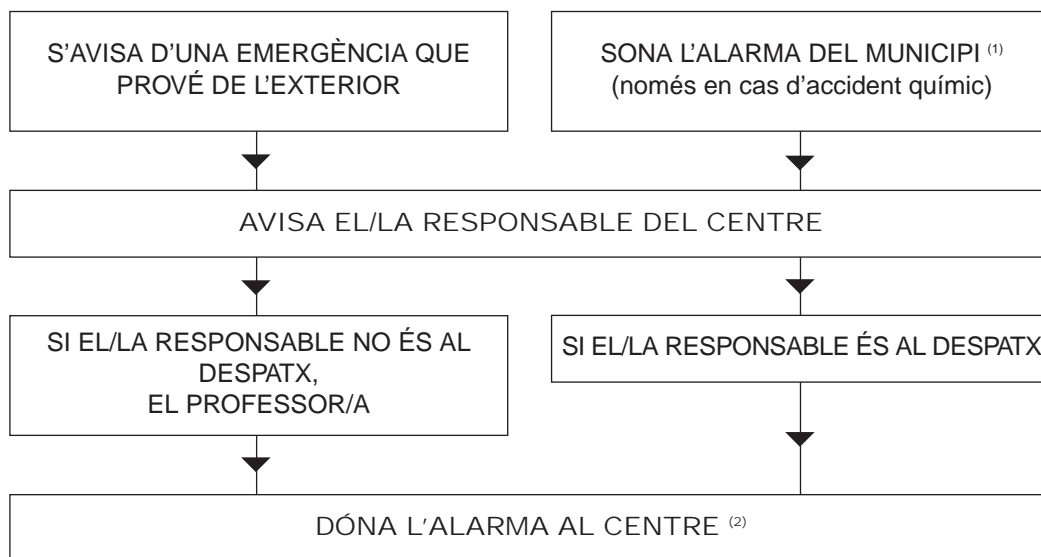

Recordeu que en cas d'evacuació

1. Si detecteu un incendi aviseu immediatament al telèfon d'emergències.
2. S'utilitzaran les sortides habituals de l'edifici i les d'emergència.
No es consideren sortides les finestres, portes de terrasses, patis interiors, etc.
3. No s'han d'usar els ascensors ni els muntacàrregues.
4. Quan sentiu el senyal d'alarma, deixeu el que estigueu fent, sortiu de pressa, però sense córrer, i tanqueu les portes i les finestres a mesura que les aneu deixant enrere.
5. Si hi ha fum i no podeu sortir, confineu-vos, feu-vos veure per la finestra. Cobriu els orificis de ventilació i les esclotxes per on pugui entrar el fum amb draps molls.
6. S'hauran de deixar els objectes personals, i no s'haurà de tornar mai enrere a buscar companys, germans o altres persones.

Com avisarem ⁽¹⁾

Sistema d'alarma

amb sirena per megafonia amb un timbre

Altres sistemes. Anoteu-los:

Senyal acústic (so)

Exemple: (1 m) $\underline{5 \text{ s}}$ (1 m) $\underline{5 \text{ s}}$ (1 m)

Dibuixeu el senyal:

TOTHOM ES TANCARÀ A L'ESCOLA

EL RESPONSABLE D'EMERGÈNCIA ESTARÀ PENDENT DE LES INSTRUCCIONS QUE ARRIBIN DE L'EXTERIOR

⁽¹⁾ Alguns municipis disposen d'un sistema d'alarma per tal d'avisar la població en cas d'accident químic. Vegeu la fitxa Què farem en cada cas? Accident químic.

⁽²⁾ L'alarma de confinament ha de ser diferent de l'alarma d'evacuació.

Com ens confinarem

Espais més protegits del centre	(anoteu-los)

Recordeu que en cas de confinament

Quan escoltem el senyal d'alerta, haurem de fer el següent:

- Entrar al centre si som a fora.
- Anar a la nostra aula si quan sona l'alarma som fora de classe, a la nostra planta.
- Confinar-nos a les aules i els espais que quedin més resguardats de l'exterior (si pot ser, que no tinguin finestres).
- Tancar les portes i les finestres.
- Si ens hem de traslladar a una zona del centre més protegida, que no sigui la nostra aula, els alumnes es posaran en fila índia, darrera del professor/a, que farà de guia.
- No sortirem del centre fins que ens ho indiquin les autoritats.
- Si les autoritats ens diuen que ens hem de traslladar, organitzarem els mitjans de transport fins al centre de recepció, que ells determinaran. Nosaltres farem una evacuació ordenada fins al punt de concentració (vegeu "Què farem? Evacuar el centre").

Responsable de donar l'alarma i de trucar al telèfon d'emergències i al CRA

Nom/Càrrec

Localització (despatx, telèfon)

Substitut/a

Localització (despatx, telèfon)

Què farà

L'alarma ha de ser al despatx de la persona responsable d'activar-la. Es recomana que sigui al despatx del director/a i que se'n responsabilitzi algú que sigui sempre al despatx (per exemple, l'administratiu/va). Aquesta mateixa persona trucarà immediatament al telèfon d'emergències i al CRA.

Responsable de desconnectar les instal·lacions

Nom/Càrrec

Localització (despatx, telèfon)

Substitut/a

Localització (despatx, telèfon)

Què farà

Ha de ser una persona que no sigui responsable directament dels alumnes. Es recomana que sigui l'encarregat/da de manteniment, que normalment té les claus del centre i en coneix les instal·lacions. Les seves funcions són:

En cas d'evacuació:

- Tancar la clau general del gas i el subministrament elèctric.
- Bloquejar els ascensors i els muntacàrregues.

En cas de confinament:

- Tancar els sistemes de ventilació-climatització.

Responsable d'obrir i tancar les portes exteriors de l'edifici

Nom/Càrrec

Localització (despatx, telèfon)

Substitut/a

Localització (despatx, telèfon)

Què farà

Ha de ser una persona que no sigui responsable directament dels alumnes. Les seves funcions són:

En cas d'evacuació:

- Obrir les portes i les sortides de l'edifici.

En cas de confinament:

- Tancar les portes i les sortides de l'edifici.

Coordinador/a general

Nom/Càrrec

Localització (despatx, telèfon)

Substitut/a

Localització (despatx, telèfon)

Què farà

El més aconsellable és que el coordinador/a general de l'emergència sigui el director/a del centre. És la persona responsable de:

En cas d'evacuació:

- Decidir les mesures que s'hagin de prendre en cada situació.
- Tenir la llista actualitzada dels alumnes per classe i rebre la informació de totes les classes: si hi falta algun alumne/a, si s'han de desconnectar les instal·lacions, etc.
- Serà informat/da pels coordinadors/es de planta de les incidències.
- Rebre i mantenir la comunicació amb les ajudes externes i estar pendent de les instruccions que les autoritats li aniran proporcionant. Serà l'interlocutor/a amb els bombers i la policia.
- Atendre les trucades dels pares i avisar les famílies de les persones afectades i mantenir-les informades.

En cas de confinament:

- Les mateixes instruccions que en cas d'evacuació.
- Escoltar la ràdio per rebre informació i estar pendent del telèfon.

Coordinadors/es de la planta _____ (anoteu el núm. de la planta)

Nom/Càrrec _____

Localització (despatx, telèfon) _____

Substitut/a _____

Localització (despatx, telèfon) _____

Què farà

Serà el professor/a que, en una planta concreta, es trobi a l'aula més llunyana de la sortida de la planta.

En cas d'evacuació:

- Ha de vigilar que l'evacuació es faci ordenadament, per les vies d'evacuació establertes.
- És el "professor/a escombria", ja que ha de vigilar que no s'hagi quedat ningú als lavabos, a les aules ni a qualsevol altre lloc. Serà l'últim/a d'abandonar la planta.
- Guiarà els seus alumnes cap a la sortida.

En cas de confinament:

- Ha de comprovar que els alumnes estan confinats a les aules (o els espais protegits del centre) i que no queda ningú a fora.
- Ha de vigilar que les portes i les finestres de la planta estiguin tancades.

Responsable de les persones disminuïdes

Nom/Càrrec

Localització (despatx, telèfon)

Substitut/a

Localització (despatx, telèfon)

Què farà

En cas d'evacuació i en cas de confinament:

S'encarregarà de traslladar les persones amb dificultats motrius o sensorials (sords, invidents...). El nombre de persones idoni i els mitjans necessaris s'hauran de decidir en cada cas concret. Aquesta tasca, la poden fer els mateixos alumnes.

Responsable de primers auxilis

Nom/Càrrec

Localització (despatx, telèfon)

Substitut/a

Localització (despatx, telèfon)

Què farà

Si hi ha un metge/essa al centre o un/a responsable d'infermeria, serà qui s'encarregarà dels primers auxilis. Les seves funcions són:

En cas d'evacuació i en cas de confinament:

- Atendre les persones ferides i avaluar les lesions que tinguin.
- Preparar el trasllat de les persones ferides, si cal.
- Acompanyar les persones ferides al centre sanitari quan les autoritats diguin que es pot abandonar el punt de concentració.

Professorat

Què faran

El professor/a que hi hagi en el moment de l'emergència a cada aula és el responsable dels alumnes, i s'ha d'encarregar de:

En cas d'evacuació:

- Complir les instruccions del coordinador/a de planta.
- Tancar les portes i les finestres de l'aula, abans d'evacuar-la.
- Mantenir els alumnes en ordre i controlar que segueixin les seves instruccions, de manera que es faci una evacuació ordenada.
- Rebre i fer el recompte dels alumnes al punt de concentració.

En cas de confinament:

- Complir les instruccions del coordinador/a de planta.
- Tancar les finestres, porticons o persianes.
- Fer entrar els alumnes a l'aula o a l'espai protegit.
- Fer el recompte dels alumnes a l'aula o a l'espai protegit.

Alumnes

Què faran

En cas d'evacuació:

A cada aula, els alumnes:

- Hauran d'anar a la seva aula si quan sona l'alarma són fora de classe, a la seva planta.
- Hauran d'anar a l'aula més pròxima i incorporar-se a un grup si quan sona l'alarma són en una planta que no és la seva; quan arribin al punt de concentració, hauran de buscar el grup de la seva classe.
- Hauran de deixar els objectes personals i evacuar l'aula amb tranquil·litat; de pressa, però sense córrer, sense tornar mai enrere.
- Hauran de posar-se en fila índia, darrere del professor/a, que farà de guia.

En cas de confinament:

- Hauran d'entrar a l'escola si són a fora.
- Hauran d'anar a la seva aula si quan sona l'alarma són a fora.
- Hauran de posar-se en fila índia, darrere del professor/a, que farà de guia, si han de confinar-se en una zona del centre que no sigui la seva aula.

Interfase entre el Pla d'emergència del centre docent i el Pla d'emergència municipal ⁽¹⁾

El vostre municipi té Pla d'emergència municipal? Sí No

Mecanismes d'interfase entre el Pla d'emergència del centre docent i el sistema de resposta municipal:

Avís a: _____

⁽¹⁾ Un incident o accident en una escola pot alterar o tenir repercussions en la quotidianitat d'un municipi (mobilització de recursos, serveis municipals, etc.).

L'instrument per garantir la seguretat i la protecció dels ciutadans d'un municipi és el pla d'emergència municipal. Si una escola té un accident i posa en funcionament el seu pla d'emergència, al mateix temps es mobilitza en alguns mitjans i recursos municipals (policia local, brigades municipals), per la qual cosa el pla d'emergència municipal s'activa o es posa en alerta.

Tant si té pla d'emergència municipal com si no en té, s'haurà d'alertar el municipi, creant una interfase entre el pla d'emergència del centre docent i el sistema de resposta municipal.

Al contrari, un municipi que tingui un risc exterior que pugui afectar el centre docent, l'avisarà immediatament.

Resultats del simulacre. Informe

Localitat _____

Nom del centre _____

Codi _____

Adreça _____

Nivells educatius _____

Data _____

Participació/col·laboració dels professors/es _____

Bona Regular Deficient

Observacions: _____

Temps real de l'evacuació / del confinament _____

Total del centre

Temps

Nombre d'alumnes

Planta baixa

Planta primera

Planta segona

Planta tercera

Planta

Planta

Observacions: _____

Comportament dels alumnes Bo Regular Deficient

Observacions: _____

Capacitat de les vies d'evacuació Bona Regular Deficient

Hi ha hagut deficiències? Sí No

Observacions: _____

Punts de congestió perillosa _____

Observacions: _____

Resultats del simulacre. Informe

Ha funcionat correctament

Alarma Sí No Inexistent

Enllumenat d'emergència Sí No Inexistent

Escales d'emergència Sí No Inexistent

Observacions:

S'ha pogut tallar el subministrament

Gas Sí No Inexistent

Electricitat Sí No Inexistent

Gasoil Sí No Inexistent

Ventilació/climatització Sí No Inexistent

Observacions:

Obstacles a les vies d'evacuació

Identificació d'elements de l'edifici, tant si són fixos com si no, que obstaculitzin les vies d'evacuació (mobles, portes d'obertura contrària al sentit de l'evacuació, pilastres, etc.).

Incidències no previstes (Accidents de persones, deteriorament del mobiliari, etc.)

Conclusions pedagògiques

Balanç general del simulacre

Suggeriments

Localitat

Data

Nom i signatura del director/a

Manteniment i actualització del pla

Cada any caldrà revisar el pla i actualitzar-lo. No oblidem que en un centre docent hi ha canvis cada curs (noves incorporacions de personal, trasllats, etc.). Caldrà programar anualment una sèrie d'activitats per a implantar el pla. Us adjuntem una fitxa que pot servir-vos de guia per a fer la programació.

La formació i la informació. Per què són importants?

- Perquè cal conèixer el pla d'emergència.
- Perquè tothom sàpiga què ha de fer en cas d'emergència i quines són les seves responsabilitats.
- Perquè cal fomentar la cultura de l'autoprotecció entre els alumnes, de manera que sàpiguem com protegir-se davant de qualsevol incident en què puguin trobar en la vida quotidiana.

FITXA DEL PROGRAMA D'ACTIVITATS ANUAL PER A IMPLANTAR EL PLA	
Actualització del pla	Data
Comentaris	
Reunions informatives	Data
Consell Escolar	
Professors/es	
Pares	
Altres	
Formació	Data
Alumnes	
Altres	
Simulacres	Data/es
Pràctica d'ús d'extintors	Data
Comentaris	

Manteniment de les instal·lacions ⁽¹⁾

Completeu el quadre

Una bona prevenció és mantenir les instal·lacions del centre. Els centres de concurrència pública han de disposar, obligatòriament, d'un contracte de manteniment, a càrrec d'una empresa instal·ladora contractada per a les instal·lacions.

Instal·lació	Dades de l'empresa de manteniment	Data de l'última revisió
Instal·lació protecció contra incendis	Nom: Telèfon: Data contracte:	
Calderes (calefacció)	Nom: Telèfon: Data contracte:	
Ascensor	Nom: Telèfon: Data contracte:	
Instal·lació elèctrica	Nom: Telèfon: Data contracte:	
Altres	Nom: Telèfon: Data contracte:	
	Nom: Telèfon: Data contracte:	
	Nom: Telèfon: Data contracte:	

⁽¹⁾ En el volum "Consells i instruccions" disposeu d'indicacions concretes sobre el manteniment de les instal·lacions.

Serveis d'emergència

Anoteu-ne els telèfons

Emergències	112
Polícia local / Guàrdia urbana	
CRA (Centre Receptor d'Alarmes) (I)	
Ajuntament	
Mossos d'esquadra	
Guàrdia civil	062
Polícia nacional	091
Creu Roja	
Ambulàncies	
Servei d'emergències a Barcelona ciutat	061
Centres d'Assistència Primària	
Centres hospitalaris	
Altres	

Com avisar al telèfon d'emergències

Sóc del centre _____ (nom del centre)
que és al carrer _____ (nom del carrer)
número _____, a prop de _____ (nom d'un lloc popular dels voltants, si n'hi ha algun)
a _____ (població)

Tenim un _____ El/la _____ (tipus d'incident: incendi, etc.)
és a la planta (núm.) _____ a _____ (lloc concret: biblioteca, etc.)
_____ (gravetat: per exemple, "surt força fum")

hi ha _____ ferits i estem evacuant el centre. (quantitat)

Sóc el/la _____ (persona que truca: director/a, conserge, etc.)
i truco des del telèfon _____

En el centre tenim _____ alumnes. (quantitat)